

الكفر بالطاغوت

TÂĞÛTU İNKÂR ETMEK

Bîsr b Fehd el Bîsr

بِشْرِينَ فَهْدِ الْبِشْرِ

MİNBER
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Giriş /	05
Tâğûtu İnkâr Etmek İle İlgili Ayetlerin Tahlili /	06
-Tâğût Nedir?- /	13
-Tâğûtu İnkâr Etmek ve Tâğût'un Geçtiği Ayetler- /	15
-Hadislerde Tâğût Kelimesinin Anlamı- /	21
-İstılâhi Anlamı- /	23
Tâğûtu İnkâr Etmek İmanın Şartlarından /	26
Tevhîdin Aslı Ulûhiyyettir /	36
Tâğûtlar Beş Sınıftır /	48
-A. Birinci Sınıf Hakkında- /	50
-B. İkinci Sınıf Hakkında- /	52
-C. Üçüncü Sınıf Hakkında- /	54
-D/E. Dördüncü ve Beşinci Sınıf Hakkında- /	58
-Vahiy İle Hükmetmemek İki Çeşittir- /	65
-Şüpheler ve Cevaplar- /	76

GİRİŞ

Şüphesiz ki hamd Allah'adır. O'na hamd eder, O'ndan yardım ister ve O'ndan bağışlanma dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amel-lerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız.

Allah kimi doğru yola iletir ise o kimseyi saptıracak yoktur. Kimi de saptırır ise o kişiyi doğru yola iletecek yoktur. Ben şahitlik ederim ki Allah'tan başka (hak) ilah yoktur, O tektir ve bir ortağı da yoktur ve yine şahitlik ederim ki Muhammed (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'de Allah'ın kulu ve elçisidir.

Hz. Muhammed'e, onun ailesine, ashâbına ve kıyâmet gününe kadar onlara tâbi olacak olan kimselere güzellekle ve çokça selâm olsun.

TÂĞÛTU İNKÂR ETMEK İLE İLGİLİ AYETLERİN TAHLİLİ

Şimdi: Sevgili, güzel kardeşlerim! Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun. Genel Kur'an-ı Kerim derslerimizden on beşinci dersimiz olan hicrî 1414 yılının Zilkâde ayının 24. gününün akşam namazından sonra Rabve köyündeki câmide olan bu derse hoş geldiniz. Kardeşlerim, bu geceki dersimizin başlığı "Tâğûtu İnkâr Etmek"tir.

Bu konu geçen dersimizde zikrettiğimiz ayet-i kerimenin etrafında işlenen bir konudur. O ayet de Allah Teâlâ'nın şu sözüdür: **فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ** "Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberri etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur."¹

Bu ayet, Bakara suresinden bir ayettir. Allah Teâlâ şöyle söylemiştir: **لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ** "Dinde zorlama yoktur. Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır. Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberri etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan

1. Bakara suresi, 256. ayet

sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alim'dir."²

İmam Hâfız İbn Kesir³ (rahimehullah) Allah Teâlâ'nın لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ "Dinde zorlama yoktur." sözü hakkında şöyle söylemiştir: "Yani: Bir kimse İslâm dinine girme hususunda zorlanamaz. Şüphesiz ki deliller ve işaretler o kimseye apaçık bir şekilde görülmektedir. Bir kimse onu İslâm'a girmesi konusunda zorlayamaz. Aksine Allah, kimi İslâm için doğru yola ulaştırdıysa, onun göğsünü açtıysa ve basiretini aydınlattıysa o kişi bir delil üzere İslâm'a girmiş olur..."

2. Bakara suresi, 256. ayet; bu ayetin açıklaması hususunda kısa ve öz bir şekilde güzel bir açıklama buldum ve onu buraya eklemeyi uygun gördüm, şöyle ki: "İslâm'ın kopmaz kulpu Kelime-i Tevhid'dir. Kişinin Kelime-i Tevhid'in ehlinden olması ve söylediği Lâ ilâhe illallâh'ın kendisine fayda sağlaması için iki şart zikredilmiştir: Tâgûtu inkâr ve Allah'a iman. Tâgût, Kur'ânî bir kavram olup Kur'an'da sekiz farklı ayette geçmektedir. İslâm'ın en önemli kavramlarından olan tağutu reddetmek, tüm peygamberlerin ortak gündemidir. (Bk. 16/ Nahl, 36) Kur'an'a göre tâgût:

Kur'an'ın ölçüleri dışında ölçüler koyarak insanları vahyin aydınlığından küfrün karanlıklarına götüren geleneksel, dini ya da siyasi bilgi kaynağı (2/Bakara, 257) Putlaştırılan, uğruna yaşanıp ölünen, dostluk ve düşmanlığın kendisine göre belirlendiği, meşruiyetini Allah'tan almayan değerler ve takip edilen yollar (4/Nisâ, 76) Allah'ın yasalarına muhalif kanun yapan ve insanları buna davet eden şahıslar ve kurumlar ile bunların koyduğu yasalar (4/Nisâ, 60) Allah'ın dışında ibadet edilen, Allah gibi sevilen, korkulan, gönülden itaat edilen canlı cansız varlıklar (39/Zümer, 17). Allah'a iman edip, tağutları reddetmeyen her insan tağuta iman etmiş, ona kul olmuş ve Allah'ı inkâr etmiştir. (Bk. 4/Nisâ, 51; 5/Mâide, 60)" (Tevhid Meali'nden alıntıdır.) (Mütercim)

3. Tam ismi Ebü'l-Fidâ' İmâduddin İsmâil b. Şihâbiddin Ömer b. Kesir b. Dav' b. Kesir el-Kaysi el-Kureşî el-Busrâvî ed-Dımaşkî eş-Şâfiî'dir. 701'de (1301-1302) Busrâ'nın Müceydilül-karye köyünde dünyaya geldi. İbn Kesir 707 (1307-1308) yılında ailesiyle birlikte Dımaşk'a göç etti. Ağabeyi Kemâleddin Abdülvehhâb onun öğrenimiyle yakından ilgilendi; ilk fıkıh derslerini de ondan aldı ve 711'de (1311-12) Kur'an-ı Kerim'i ezberledi. Daha sonra Burhâneddin İbrâhim b. Abdurrahman el-Fezârî ve Kemâleddin İbn Kâdi Şühbe'den fıkıh okudu. İbn Kesir öğrenimini tamamladıktan sonra hatip, müderris, kıraat âlimi, müftü ve mahkeme heyeti üyesi olarak çeşitli görevlerde bulundu. 11 Cemâziyelevvel 736'da (27 Aralık 1335) Dımaşk'ta Şâfiiler'e tahsis edilmiş olan Necibiyye Medresesi'nde ders vermeye başladı ve ölümüne kadar bu görevini sürdürdü. 16 Muharrem 746'da (19 Mayıs 1345) Bahâeddin Mercânî'nin yaptırdığı Mizze Camii'nde hutbe okumak üzere görevlendirildi. Zehebi'nin 16 Zilkade 748'de (17 Şubat 1348) ölümü üzerine Dımaşk'taki Sâlihiyye Medresesi'ne müderris tayin edildi. Hayatının sonlarına doğru gözlerini kaybeden İbn Kesir 26 Şâban 774'te (20 Şubat 1373) Dımaşk'ta vefat etti. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.20; Sf.132-134) (Mütercim)

O zaman Müslümanlar, bir kimseyi İslâm dinine girmesi konusunda ve İslâm dinini benimsemesi konusunda zorlayamaz. Bununla birlikte o kâfirlerin Allah'ın hükmüne boyun eğmeleri ve cizye vermeleri gerekmektedir.

Şayet o kişi bunu yapmazsa öldürülmesi vacip olur. Tâ ki ya Müslüman olur ya da küçük düşürülmüş bir hâlde cizye öder:

فَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ
“Kendilerine Kitap verilenlerden Allah’a ve Ahiret Günü’ne inanmayan, Allah ve Rasûl’ünün haram saydığını haram saymayan ve hak (din olan İslâm’ı) din edinmeyenlerle alçaltılmış bir şekilde elden cizye verinceye kadar savaşın.”⁴

Sevgili kardeşim, bu söylediklerimizin tümü İslâm davetinden sonra olur.

فَذَبَّيْنِ الرُّشْدَ مِنَ الْعَيِّ **“Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır.”⁵** Yani: İman, küfürden kesin olarak ayrılmıştır ve hak, batıldan; hidayet, dalaletten apaçık bir şekilde ayrılmıştır.

Kim adâlet, insaf ve hak amacıyla bakarsa İslâm'ın rüşd olduğu, hak ve doğru yol olduğu kendisine görünecektir ve o kişi Müslüman olup doğru yola girecektir. Şu kişinin aksine ki, o kişi hevâsına tâbi olur, hakkı kabul etmez ve ona tâbi olmayı reddeder. Aksine de dünya hayatını tercih eder.

Ayetin devamında Allah Teâlâ şöyle buyurdu: فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ **“Her kim (reddetmek, tekfir**

4. Tevbe suresi, 29. ayet

5. Bakara suresi, 256. ayet

etmek, teberri etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur.”⁶

Ayette geçen Urve (العروة) kelimesi: Çengele bağlanmış olan ipin ucudur. Kuyuya inecek bir kimse veya onunla tırmanacak bir kimse ona sarılır, tutunur. O, kurtuluş için bir vesiledir.

Ayette geçen Vuskâ (الوثقى) kelimesi: Sert, sağlam bir bağdır ki, kendisinden daha sağlamı yoktur. Ayet-i kerimede “urvetu'l vuska” ile kast edilen, denilmiştir ki: İslâm'dır. Yine onun Kur'ân-ı Kerim olduğu da belirtilmiştir ve “Lâ ilâhe illallâh / (Allah'tan başka ilâh yoktur)” olduğu da söylenmiştir.

Bu sözlerin tümü doğru ve (manaya işaret etmede birbirlerine) eşittirler. Aralarını ayırıp birini diğerinden farklı kabul etmek mümkün değildir. Ayetteki kasıt ise en kuvvetli sebep ile dine tutunmaktır. Bu da ayrılması mümkün olmayan sağlam bir kulpa benzetilmiştir. Din de nefiste sağlamdır, değiştirilemezdir ve güçlüdür; onun bağı da sapasağlamdır.

Kays b. Abbâd şöyle söyledi: “Mescitte idim. Yüzünde huşûnun (tevazu) izi olan bir adam geldi. Kısa tutarak iki rekât namaz kıldı. Orada bulunan topluluk dedi ki: 'İşte bu adam cennet ehliendir.' Adam mescitten çıktığı vakit bende onun peşinden gittim. Tâ ki evine geldik ve onunla birlikte evine girerek sohbet ettim. Onun sözlerini dinlediğim vakit dedim ki: Mescitteki topluluk, sen mescide girdiğin zaman senin hakkında “şöyle şöyle bir adamdır” dediler. (Adam) dedi ki: “Allah'ı her türlü eksiklikten tenzih ederim! Bir kimseye bilmediği bir şeyi söylemesi gerekli değildir. Sana neden böyle olduğunu anlatacağım. Ben, Allah Rasûlü'nün zamanında bir rüya gördüm ve bu rüyamı ona anlattım. Ben sanki yeşil bir

bahçe gördüm (Hadisin râvilerinden biri olan İbn Avn yeşil olarak bahçeyi söyledi) o bahçenin yeşilliklerini ve genişliğini zikrettim. Bahçede demir bir direk duruyordu ve onun alt tarafı yere üst tarafı ise göğe değiyordu, tepesinde ise bir ip vardı. Bana denildi ki: 'Ona tırman!' Dedim ki: 'Ben buna güç yetiremem.' İnsafli bir kimse geldi (İbn Avn dedi ki: O kişi uşaktır yani hizmetçidir). Beni elbisemin arkasından kaldırdı ve dedi ki: 'Tırman!' Ben de tırmandım ve böylece ipe tutundum. Bana dedi ki: 'İpe tutun!' Rüyadan uyandım ve ip elimdeydi. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına geldim ve gördüğüm rüyayı ona anlattım. Bana dedi ki: '*Bahçeye gelince; o İslam bahçesidir. Direğe gelince; o İslam direğidir. İpe gelince; o kopması olmayan sapasağlam iptir. Sen ölünceye kadar İslam üzeresin.*'

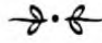
Hadiste geçen bu kişi Abdullah b. Selam (*radiyallâhu anhu*)'dur. Bu hadis Buhari⁷ ve Müslim'in⁸ *Sahih*'lerinde geçmektedir.

7. Tam ismi Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâil b. İbrâhim el-Cu'fî el-Buhârî'dir. 13 Şevval 194 (20 Temmuz 810) cuma günü Buhara'da doğdu. Buhârî on yaşına doğru Muhammed b. Selâm el-Bikendi, Abdullah b. Muhammed el-Müsnedi gibi Buharalı muhaddislerden hadis öğrenmeye başladı. On bir yaşlarında iken hocası Dâhili'nin rivayet sırasında yaptığı bazı hataları tashih etmesiyle dikkatleri çekti. On altı yaşına geldiği zaman İbnü'l-Mubârek ve Veki' b. Cerrâh'ın kitaplarını tamamen ezberlemişti. Bu sırada annesi ve kardeşi Ahmed ile birlikte hacca gitti. Hac sonrası onlar memleketlerine döndükleri halde Buhârî Mekke'de kaldı ve Hallâd b. Yahyâ, Humeydi gibi âlimlerden hadis tahsil etti. Daha sonra bu maksatla ilim merkezlerini dolaşmaya başladı. Buhârî kendisinden ilim tahsil etmek isteyen herkese bildiğini esirgmeden vermesine rağmen devlet adamlarından uzak durur, onların saraylarına gitmeyi ilmi küçük düşüren bir davranış olarak kabul eder ve bu uğurda her zorluğa katlanmayı göze alırdı. Horasan Valisi Hâlid b. Ahmed ez-Zühli ona bir adamını göndererek el-Câmi'u's-sahih, et-Târihu'l-kebir ve diğer eserlerini kendisinden dinlemeyi arzu ettiğini bildirince bu talebi reddetti. İlmî küçük düşüremeyeceğini, onu başkalarının ayağına gotüremeyeceğini, gerçekten arzu ediyorsa hadis okuttuğu mescide -veya evine- gelmesini, bunu da istemiyorsa hadis okutmasını yasaklayabileceğini söyledi. Hz. Peygamber'in, "Kendisine sorulan şeyi öğretmekten kaçınan kimsenin ağzına ateşten gem vurulacağını" ifade eden hadisi sebebiyle ilmi kimseden esirgemediğini de haber verdi. Buhara valisinin sadece kendi çocuklarına ders vermesi yolundaki isteğini de ilmi belli insanlara tahsis edemeyeceği gerekçesiyle reddetti. Bunun üzerine vali, yakın adamlarından bazılarının Buhârî'nin Ehl-i sunnet görüşüyle bağdaşmayan fikirlere sahip olduğunu iddia etmelerini sağladı. Sonra da bu iddiaya dayanarak onu kendi memleketinden sürdü. Buhârî oradan Semerkant'a gitmek üzere yola çıktı. Semerkant'a 3 mil mesafede bulunan Hartenk kasabasındaki akrabalarını ziyaret etti. Fakat orada hastalandı ve Semerkant'a gidemedi. 256 yılının Ramazan Bayramı gecesi vefat etti, ertesi gün (1 Eylül 870 Cuma) orada toprağa verildi. Ailesi hakkında bütün bilinenler, Ahmed adında bir oğlu olduğu, evinde birkaç cariyesi bulunduğundan ibarettir. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.6, Sf.368-372) (Mütercim)

Tam ismi Ebû Abdillâh Mâlik b. Enes b. Mâlik b. Ebi Âmir el-Asbahi el-Yemenî'dir. 93'te (712) dünyaya geldi. İmam Mâlik devrin önemli ilim merkezlerinin başında gelen Medine'de yetişti. Onceleri ilim tahsiline rağbet etmeyip güvercinlerle vakit geçirirken bir gün babasının sorduğu bir soruya kardeşi Nadr'ın doğru, kendisinin yanlış cevap vermesi ve babasının, "Güvercinler seni oyaladı" demesi üzerine öğrenime karar verdiğini ve ilk olarak Abdurrahman b. Hürmüz el-A'rec'den hadis dersi almaya başladığını söyler. Kur'an-ı Kerim'i bu sırada ezberlemiş olmalıdır. Hayatının yarısını Emeviler, yarısını Abbasiler devrinde geçiren Mâlik'in kendi dönemindeki siyasi olaylardan uzak durduğu, mevcut yöneticilere de karşıtlarına da açık bir destek vermediği anlaşılmaktadır. İmam Mâlik, geçirdiği kısa süreli bir rahatsızlıktan sonra 14 Rebiülevvel 179 (7 Haziran 795) tarihinde Medine'de vefat etti, cenaze namazını Medine valisi kıldırdı ve Baki' Mezarlığı'na defnedildi. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.27, Sf.506-513) (Mütercim)

8. Tam ismi Ebû'l-Huseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî'dir. 206'da (821-22) Nişâbur'da dünyaya geldi. Bir eğitimci olan babasından ve çevredeki diğer âlimlerden faydalandığı anlaşılan Müslim on iki yaşında hadis öğrenmeye başladı. Önce Nişâbur'da el-Muvaṭṭa'ın râvilerinden Yahyâ b. Yahyâ el-Minkari ile İshak b. Râhûye gibi muhaddislerden istifade etti. İki yıl sonra hacca gitmek üzere Hicaz'a gitti. Medine'de İsmâil b. Ebû Uveys, Mekke'de Ka'nebi, Said b. Mansûr ve diğer bazı âlimlerden faydalandı. 230 (845) yılından önce hadis tahsil için seyahate çıktı. Arkadaşı ve talebesi Ahmed b. Seleme ile Basra'ya giderek Ali b. Nasr el-Cehdami'den, oradan Belh'e geçerek Kuteybe b. Said'den rivayette

Allah Teâlâ'nın: **"Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberri etmek suretiyle) tâğûtu inkâr eder ve Allah'a iman ederse..."** ayetine gelince işte bu ayet bizim bu geceki konumuzdur. Sevgili kardeşlerim! Bu büyük mesele hakkında konuşmak, tâğûtun manasını ve onu inkâr etmenin manasını bilmeyi gerektirir.

---

bulundu. Ardından Bağdat'a gidip Ahmed b. Hanbel ve Ahmed b. Menî' gibi âlimlerden faydalandı. Daha sonra da detalarca Bağdat'a gitti. Küfe'de Ahmed b. Yûnus'tan hadis öğrendi; birkaç defa gittiği Rey'de el-Câmi u's-şâhih'ini baştan sona kendisine okuyarak tenkitlerini aldığı Ebû Zur'a er-Râzi ve İbn Vâre ile hadis muzâkere edip onlardan rivayette bulundu. 250'den (864) önce Mısır'a geçti ve Harmele b. Yahyâ'dan hadis rivayet etti. Muslim b. Haccâc 25 Receb 261'de (5 Mayıs 875) Nişâbur'da vefat etti ve şehrin dışındaki Nasrâbâd Kabristanı'na defnedildi. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.32, Sf.93-94) (Mütercim)

-TÂĞÛT NEDİR?-

Tâğût teriminin lugattaki asıl manasına gelince: Ebu'l-Hüse-yin b. Faris" (*rahımehullah*) "*Muacemu Mukâyisu'l Lügat*" adlı kitabının "طغى" (Tağâ) maddesinde şöyle söylemiştir: "O isyanda haddi aşmaktır. Denilir ki: 'O haddi aştı.' 'Su çok fazla gelince sel taşı.' Al-lah Teâlâ da şöyle söylemiştir: **إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ "Hiç şüphesiz, su taşıdığında..."**¹⁰ Allah daha iyisini bilmektedir ki, bununla şu kast ediliyor: 'Miktarından çıktığında.' Denizin taşması: 'Dalgalarının yükselmesidir.'

Tâğût terimi hakkındaki lugat manaların tümü haddi aşmak ma-nası etrafında toplanmaktadır. Haddi aşan herkes tâğüttür (haddini aşmıştır).

Allah Teâlâ şöyle söylemiştir: **إِذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى "İkiniz Fira-vun'a gidin; çünkü o haddi aştı."**¹¹

Rabbimiz (*azze ve celle*), Peygamber (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e ve müminle-re şöyle buyurdu: **فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ "Sen ve seninle beraber tevbe edenler, emrolunduğun gibi dosdoğru ol(un)! Haddi aşmayın!"**¹²

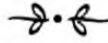
9. Tam ismi Ebu'l-Huseyn Ahmed b. Fâris b. Zekeriyâ b. Muhammed er-Râzi el-Kazvini el-Hemedânî'dir. 306 (918-19) veya 308 yılında Kazvin'e bağlı Zehrâ bölgesindeki Kürsuf koyunda (bugünkü Keresf) doğdu. İlk tahsilini Şâfiî fakihî ve dil âlimi olan babası Fâris b. Zekeriyâ'nın yanında yaptı. Lugat ilmine çok önem veren ve dilin mantığını kavrayama-yanların daha kolay yanılabilceğini söyleyen İbn Fâris Küfe dil mektebine mensuptu ve Arap dili sahasında büyük bir otoriteydi. İbn Fâris'in vefat tarihiyle ilgili değişik rivayetler varsa da kaynakların çoğunda Safer 395'te (Kasım 1004) Rey'de öldüğü belirtilmektedir. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.19; Sf.479-481) (Mütercim)

10. Hakka suresi, 11. ayet

11. Taha suresi, 43. ayet

12. Hûd suresi, 112. ayet

Allah Teâlâ bir başka ayetinde ise şöyle buyurmuştur: كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظٍ “Asla! Hiç şüphesiz, insan haddi aşar. Kendini müstağni (kimseye ihtiyacı olmayan, kendisine yeten) olarak gördüğünde.”¹³

---

13. Alak suresi, 6-7. ayetler

-TÂĞÛTU İNKÂRETMEK VE TÂĞÛT'UN GEÇTİĞİ AYETLER-

Küfür (inkâr etmek) terimine gelince; benzer şekilde İbn Faris ve diğerleri şöyle söylediler: “O lugatın aslında örtmek, kaplamak manalarına gelir. Sonra inkâr manasında kullanılmıştır. İnkâr, örtmek ile birlikte reddetmek ve küçümsemek manalarını da içerir. Kâfirlerin şu sözü de bu söylediğimiz manadandır: **إِنَّا بِكُلِّ كَافِرٍ** “Şüphesiz ki biz, hepsini inkâr ediyoruz.”¹⁴ Yani: İnkâr ediyor, reddediyoruz.

İstilâhi manasına girmeden önce içerisinde “Tâğût” kelimesinin geçtiği ayetleri burada zikretmek daha iyidir. Gelen bütün ayetlerde tâğût kelimesinin manası hakkında az bir şey konuşacağız. Daha sonra o büyük istilâhi manası ortaya çıksın diye Sünnet-i Nebeviye (hadislere) tâbi olacağız:

BAKARA, 257: Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: **اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ مِصْرُ الْفَاسِقِينَ يُخْرِجُهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ** “Allah, iman edenlerin velisidir/dostudur. (Bu dostluğunun bir tecellisi olarak) onları (küfrün, şirkin) karanlıklarından (tevhidin ve imanın) aydınlığına çıkarır. Kâfirlerin velileriye/dostlarıysa tâğüttür. Onları (iman ve tevhidin) aydınlığından (küfrün ve şirkin) karanlıklarına çıkarırlar.”¹⁵

Bu ayetteki tâğût: Küfrün önderi ve sapkınlığın şeytanlarıdır. Onlar kâfirlere emrederler, küfrü, hak ile savaşmayı ve Allah

14. Kasas suresi, 48. ayet; ayetin tamamı şöyledir: “Onlara (Mekkelilere) kendi katımızdan (gönderdiğimiz) hak geldiğinde: “Musa'ya verilen (mucizelerin) benzeri ona da verilmeli değil miydi?” dediler. Onlar, daha önce Musa'ya verileni inkâr etmemişler miydi? Demişlerdi ki: “Birbirlerine yardım eden iki büyü!” ve demişlerdi ki: “Şüphesiz ki biz, hepsini inkâr ediyoruz.” (Muterjim)

15. Bakara suresi, 257. ayet

Teâlâ'nın yolundan alıkoymayı güzel gösterirler. Allah'ın insana fitrat olarak verdiği o nurdan ve hak, hidayet yolundan şüpheli karanlıklara, karışıklığa, küfre ve nifaka çıkarırlar.¹⁶

NİSA, 51: Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: *أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الْكِبَرِيِّ يَوْمَنُونَ* **“Kendilerine Kitap’tan bir pay (ilim) verilen kimseleri görmedin mi? Onlar cibte ve tâğûta iman ediyorlar ve kâfirler için: “Bunlar, müminlerden daha doğru bir yol üzeredir.” diyorlar.”**¹⁷

Bu ayet Yahudi eşrafından bazıları hakkında inmiştir. Şöyle ki, Hâtemu'l-Enbiyâ Mustafa (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in kendisiyle getirdiği din üzere Yahudi eşrafından bazıları müşriklerin dinine saptılar -yani Yahudilerden Hayyay b. Âhtab, Kâb b. Eşref ve diğerleri- ki bunlara kitap ilminden bir pay verilmişti -o da Tevrat'tır-. Fakat ilimleri onlara bir fayda sağlamadı! Onlar, kendilerine inkâr etmeleri farz ve vacip olan cibte¹⁸ ve tâğûta iman ettiler. Allah'ı inkâr ettiler. Tevhid'den putperestliğe saptılar. Kin besleyerek, haset ederek ve kibirlenerek!

16. Bakara suresinde yer alan bu ayetin sonrasında İbrahim (*alehysselam*)'ın Nemrut ile olan mücadelesine değinilmiştir. Tâğût'un dostları ile Allah'ın dostları böylece somut ve târihi bir olay üzerinden ele alınmıştır. Sanki ayette zikredilenler bu kıssa ile tefsir edilmiş gibidir. İnsanları tevhid aydınlığından çıkaran tâğût kimdir diye sorulsa bunun için en uygun cevap: “Otorite sahibi olan Nemrut gibi idarecilerdir” denmiş gibidir. Zira ayetlerin kendisinin ardından gelen ayetlerle münasebeti böyledir. Tefsir usulcülere bunu hem münasebet hemde siyak-sibak ilişkisi olarak değerlendirirler. Böylece ayet ayeti tefsir eder, soyut koyulan ilkelere somut örnekler ile vücuda getirilir. Bunun için Tâğût nedir, onlar kimdir sorusu “İnsanlar arasında onları arayan kişi, idare koltuğunda oturan ve saltanatını Allah'tan almayan kimselere baksın” denmiştir. (Editörün Notu)

17. Nisa suresi, 51. ayet; bu ayet hakkında şöyle bir açıklama buldum: “İbni Abbas -Allah'ü Teala ondan razı olsun- ayeti: “Cibt, taptıkları putlardır. Tağut ise putların önünde duran, putlar adına konuşan, toplumu yönetenlerdir.” diye tefsir etmiştir. (İbni Ebi Hatim, 5446, 5451) İbni Kuteybe -Allah'ü Teala ona rahmet etsin-, İbni Cerir Et-Taberi (*Allahu Teala ona rahmet etsin*) ve dil âlimlerinden Zeccac (*Allahu Teala ona rahmet etsin*): “Allah dışında yüceltilen ve ibadet edilen her varlık cibt ve tağuttur.” demişlerdir.” (Tevhid Meali'nden alıntıdır.) (Mütercim)

18. Cibt bir put ismidir. Bkz. 12. Dipnot (Mütercim)

Cibt hakkında onun sihir olduğu, tâğût hakkında ise onun şeytan olduğu söylenmiştir. Bu açıklama müminlerin emiri Ömer b. Hattâb (radıyallâhu anhu)'nın açıklamasıdır ki, -Allah'ın izniyle- yakında zikredilecektir. Şeytan hakkında onun kâhin de olduğu söylenmiştir.

NİSA, 60-61: Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: **لَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتِ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا** “Sana indirilene (Kur’ân) ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tâğûta muhâkeme olmak istiyorlar. Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister. Onlara: ‘(Sorunlarınızı çözmek için) Allah’ın indirdiğine ve Rasûl’e gelin.’ denildiği zaman, münâfıkların alabildiğince senden kaçtıklarını görürsün.”¹⁹

Bu ayetteki tâğût: Allah’ın indirdiği ile hükmetmeyen kâhin, topluluk lideri, parlamento, şeriat dışında hükmeden bir devlet kurumu veya bunların dışındaki kimselerdir.

Âlimler, kâhini de zikrettiler. Çünkü İslâm’dan önceki câhiliye’de Araplar, kâhinlere muhâkeme oluyorlardı (kâhinlerin huzurunda mahkemeleşiyorlardı). Allah’ın izniyle bu büyük ayetin açıklaması hususunda daha fazla açıklamalar gelecektir.

NİSA, 76: Eksiklikten münezzehtir olan Allah şöyle buyurdu: **الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا** “İman edenler Allah yolunda

19. Nisa suresi, 60-61. ayetler

savaşır. Kâfirler ise tâğûtun yolunda savaşır. (Öyleyse) şeytanın dostlarıyla savaşın. Şüphesiz şeytanın hilesi pek zayıftır.”²⁰

Bu ayetteki tâğût: Şeytandır.

Müminler; Allah'a itaat için, O'nun rızası için, kelimesini (Keli-me-i Tevhid) yüceltmek için ve şeriatını hâkim kılmak için savaşır. Kâfirler ile münafıklara gelince ki onlar; şeytana itaat için onun yolunda ve insanların kalplerine (şirk, fitne, küfür) düşürmek için savaşır. Aynı şekilde övülmeyi talep için, yeryüzünde büyüklenmek için, batıl ile galip gelmek için, başkalarını küçük düşürmek için, insanların mallarını yağmalamak için ve grupları ile kuvvetle-riyle övünmek için savaşır.

MAİDE, 60: Allah Teâlâ, Yahudiler hakkında şöyle buyurdu: **قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَعَصَىٰ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْفِرْدَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ** “De ki: ‘Size Allah katındaki cezası bundan daha kötü olan bir şeyi haber vereyim mi? Allah’ın lânet ettiği, ona karşı öfkelendiği, aralarından maymunlar ve domuzlar kıldığı ve tâğûta kul eyledikleridir. Bunlar, (Allah katında) yerleri daha kötü ve dosdoğru yoldan sapmış olanlardır.”²¹

Bu ayet-i kerîmede tâğût: Şeytan veya kehendir. Kehen: Yahudilerin rahipleri ve liderleridir. Ayet-i kerîmedeki maksat; onlar (Yahudiler) helal kılma ve haram kılma konusunda Allah Teâlâ dışındakilere ibadet ve itaat ettiler.

Dikkat edilirse ayetlerin çoğunluğu Yahudiler hakkında inmiştir. Çünkü Yahudiler, Allah Teâlâ’nın emrine karşı küstahlık ettiler

20. Nisa suresi, 76. ayet

21. Maide suresi, 60. ayet

ve elçinin getirdiği dinden saptılar. Bazen hevâlarına göre bazen de kendilerine göre koydukları şeriatlar ile tâğûtlara muhakeme oldular.

Hafız İbn Kesir (rahimehullahu) bu ayetin okunuşunu şöyle söylemiştir: **وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرْدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ** İzafe²² manası vererek okumuştur ki mana şöyle olmaktadır: “Tâğûtun hizmetçisi ve onun kulu/kölesi...”

NAHL, 36: Allah Teâlâ şöyle buyurdu: **وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَن هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَن حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ** “Andolsun ki biz her ümmet arasında: “Allah’a ibadet/kulluk edin ve tâğûttan kaçının.” (diye tebliğ etmesi için) Rasûl göndermişizdir.”²³

ZÜMER, 17: Noksanlıktan münezzehtir olan Allah şöyle buyurmuştur: **وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادَ تَاجُوتًا kulluk etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır.”**²⁴

Bu ayet-i kerimede tâğût: Allah Teâlâ dışında kendisine kulluk edinilen her şeydir. Şayet kendisine kulluk edinilen salih bir kimse olursada tâğûttur.²⁵ Şeytan, kâfirler için o kimseye ibadet etme işini güzel göstermiştir.

22. İzafe Arapça dil bilgisine ait bir konudur. Bizim anlayacağımız şekilde Türkçedeki iyelik ekine benzer, sahiplik, aitlik manası vermektedir. Örneğin: “Ali’nin evi.” “Zeyd’in kitabı.” (Mütercim)

23. Nahl suresi, 36. ayet

24. Zümer suresi, 17. ayet

25. Burada Salih kimsenin kendisi bu ibadeti inkâr ediyorsa o kimse tâğût olarak isimlendirilmez. Zira İsa (aleyhisselam) kendisine ibadet eden kimselerin ibadetlerini inkâr ettiği gibi Melekler de kendilerini Allah’a ortak koşanların şirklerini reddetmişlerdir. Bu haliyle onlar asla Tâğûtlar arasında değerlendirilmez. Müellif bu hususta bir hata yapmıştır. Doğrusu bizim zikrettiğimiz şekildedir. Zira Taberi tâğût tanımını yaparken: “Kendisine ibadet ettiren ve yapılan ibadeti inkâr etmeyen” şeklinde tarif etmiştir. Salihler noktasında insanlar dalalete düşmüş olsa bile Salihlerin bu konuda tâğût olarak isimlendirilmesi caiz değildir. Yoksa İsa

Ey kardeşim! İşte burada Allah Teâlâ'nın kitabından bizim için tâğûtun manaları ortaya çıkıyor. Şu gelen yerle o manaları sınırlandıracağız:

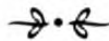
Birincisi: Allah Teâlâ'nın dışında kendisine ibadet edinilen her şey tâğüttür. Kendisine ibadet edinilen ister put/heykel olsun, ister kabir olsun, ister salih bir kimse olsun, ister cin olsun veya bunların dışında bir şey olsun hepsi eşittirler.

İkincisi: Eksiklikten münezzehtir olan Allah Teâlâ'nın indirdiğinin dışında bir şey ile hükmeden de tâğüttür. İster bu kişi hâkim olsun, ister kâhin olsun, ister lider olsun, ister âlimler, rahipler, ruhbanlar olsun veya bunlar dışındaki bir kimse olsun hepsi eşittirler.

Üçüncüsü: Şeytan ve dalalet imamlarından Allah'a isyana götüren herkes tâğüttür.

Dördüncüsü: Kâhin ve benzeri olan gayb ilmini bildiğini iddia eden kimseler de tâğüttür.

Beşincisi: Allah'ın helal saydığını haram, haram saydığının helal sayan, Allah'ın izin vermediğini meşru sayan ve Allah'a isyana rıza gösteren tâğüttür. Allah eksiklikten münezzehtir ve yücedir.

(*tağyûs*) gibi ve onun altında olan Allah'ın Salih kulları; Şeytanlar, kâhinler ve azgın idareciler ile müsavî kabul edilmelidir. Böyle bir şey ise mümkün olması bir kenara küfürdür. Zira yâkiler ile saidler asla bir değildir. (Editorün Notu)

-HADİSLERDE TÂĞÛT KELİMESİNİN ANLAMI-

Sünnete/hadislere gelince: Tâğûtlar hadislerin birçok yerinde zikredilmiştir:

İmam Buhâri, *Sahih*'inde Ebu Hureyre (*radiyallâhu anhu*)'dan²⁶ şu hadisi rivâyet etti: "İnsanlar dediler ki: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Biz Rabbi-mizi kıyâmet gününde görecek miyiz?' Allah Rasûlü dedi ki: 'Gök-yüzü bulutsuz olduğunda dolunaylı gece de ayı görmek için birbirinizle itişip kakışır mısınız?' Dediler ki: 'Hayır, ey Allah'ın Rasûlü.' Allah Rasûlü dedi ki: "Gökyüzü bulutsuz olduğunda güneşi görmek için bir-birinizle itişip kakışır mısınız?" Dediler ki: 'Hayır.' Allah Rasûlü dedi ki: "Sizde işte böyle göreceksiniz. Kıyamet gününde insanlar toplanırlar ve şöyle söylenir: Bir şeye kulluk eden kimse o şeye tâbi olsun. İnsanlar-dan bazıları güneşe tâbi olurlar, bazıları aya tâbi olurlar ve bazıları da tâğûtlara tabi olurlar..."

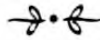
Bu hadis-i şerifteki tâğûtlar: Allah Teâlâ dışında kendisine kulluk edinilen varlıklardır. İster bu kendisine kulluk edinilen cansız bir varlık olsun ya da dalaletin öncüsü olsun (fark etmez) hepsi eşittir.

26. Tam ismi Ebû Hüreyre Abdurrahmân b. Sahr ed-Devsî'dir. Yemen'de yaşayan Ezd kabilesinin Devs koluna mensup olup ne zaman doğduğu belli değildir. Câhiliye devrindeki adı çeşitli kaynaklarda Abdüşems, Abdüamr, Sükeyn, Amr b. Abdüganm gibi farklı şekillerde kaydedilmektedir. Hz. Peygamber onun adını Abdurrahman veya Abdullah olarak değiştirmiştir. Kunyesiyle ilgili en yaygın rivayet, koyun otlatırken bulduğu kedi yavrularını elbisesinin eteğine koyup onlarla oynadığı için kendisine "Ebû Hüreyre" dendiği şeklindedir. Ebû Hüreyre Medine'ye ulaştığı günden itibaren kendisini tamamen dine verdi ve Rasûlullah'ın yanında bulunduğu surece dünyevi hiçbir arzu peşinde koşmadı. Bazılarının ganimetlerden daha fazla pay almaya çalıştığı günlerde Hz. Peygamber'in, ganimet talebinde bulunup bulunmadığını sorması üzerine Allah'ın verdiği ilimden kendisine bir şeyler öğretmesini istedi. İslâmiyet'i geç benimsediği için kaybettiği yıllarını telâfi etmek amacıyla, aklıktan bayılacak dereceye geldiği halde Mescid-i Nebevi'deki Suffe'den ayrılmazdı. Ebû Hüreyre, hayatının son dönemlerinde yabancıların çoğaldığı, gorusabileceği sahâbilerin azaldığı Medine'den ayrıldı ve yakın mesafede bulunan Zuhuleyfe'deki veya Akik'taki evine çekildi. Vefatından bir süre önce hastalandı ve 58 (678) yılında yetmiş sekiz yaşlarında iken vefat etti. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.10; Sf.160-167) (Mutercim)

Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Tâğûtlar adına ve babalarınız adına yemin etmeyin.” Bu hadisi Müslim, Nesai²⁷ ve İbn Mâce²⁸ rivâyet ettiler. İmam Muslim’in “Tâğût adına yemin etmeyin...” lafzı haramlık üzerinedir, haramlık kast edilmektedir.

Bu hadisi şerifteki tâğût ile kastedilen: Yüceltilen ve kendileri adına yemin edilen putlardır. Lat, Menat, Uzza ve diğer putlar gibi.

Ey sevgili kardeşim! Allah’ın kitabından ve Nebisinin sünnetinden tâğûtun manasını açıklamak üzere bazı nasslar getirdikten sonra onun manasını da zikrettik. Şimdi de onun ıstılâhi tanımını ilim ehlinde gelen açıklamalar ile kısa bir şekilde zikrediyoruz:

-
27. Tam ismi Ebû Abdîrrahmân Ahmed b. Şuayb b. Ali en-Nesâî’dir. 215 (830) yılında Horasan bölgesindeki Nesâ’da doğdu. Küçük yaşta Kur’an’ı ezberlediği anlaşılan Nesâî on beş yaşından itibaren hadis tahsiline başladı. Talebesi Ebû Said İbn Yûnus’un belirttiğine göre Nesâî 13 Safer 303’ta (28 Ağustos 915) Filistin’deki Remle’de vefat etti ve Kudus’ta defnedildi. (TdV. İslam Ansiklopedisi, C.32; Sf.563-565) (Mütercim)
28. Tam ismi Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezid Mâce el-Kazvini’dir. 209’da (824) doğdu. Geleceğe uyarak on beş yirmi yaşlarında Kazvin’de hadis öğrenmeye başladığı tahmin edilmektedir. Sika bir râvî, hâfızası güçlü bir muhaddis olan İbn Mâce 21 Ramazan 273’ta (19 Şubat 887) vefat etmiştir. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.20; Sf.161-162) (Mütercim)

-İSTİLÂHİ ANLAMI-

İmam Buhâri *Sahih*'inde müminlerin emiri Ömer b. Hattâb'ın şöyle söylediğini zikretti: "Sihir ve tâğût, şeytandır." Hafız İbn Kesir dedi ki: "O söz (Ömer'in sözü) gerçekten güçlü bir sözdür. O söz, cahiliye ehlinin ibadet ettiği putları, kendilerine muhâkeme oldukları ve kendilerinden yardım istedikleri her şeyi kapsar."

Câbir b. Abdullah el-Ensari (*radiyallahu anhu*)'nun şöyle söyledi -aynı şekilde İmam Buhâri *Sahih*'inde bu rivâyeti muallâk²⁹ olarak aktarmıştır: "İnsanların kendilerine muhakeme oldukları tâğûtlar, Cuheyne'de³⁰ bir tane, Eslem'de bir tane ve diğer mahallelerde bir tane idi. Şeytan onların üzerine kehânet indirirdi."

İmam Buhârî, İbn Abbas (*radiyallâhu anhu*)'nun³¹ kölesi İkrime'den, İbn Abbas'ın şöyle söylediğini zikretti: "Tâğût: Kâhindir."

İmam Taberi³², Mücahid'in şöyle söylediğini aktarmıştır: "Tâğût: Kendisine muhâkeme olunan insan suretinde bir şeytandır."

29. Senedin herhangi bir tabakasında râvinin tek kaldığı hadistir. (Mütercim)

30. Araplarda bir kabile ismidir. (Mütercim)

31. Tam ismi Ebû'l-Abbâs Abdullah b. el-Abbâs b. Abdilmuttalib el-Kureşî'dir. İbn Abbas diye de meşhur olan Abdullah, hicretten üç yıl kadar önce, müslümanlar Kureyş'in ablukası altındayken Mekke'de doğdu. Annesi, Hz. Hatice'den hemen sonra müslüman olan Ümmü'l-Fazl Lübâbe'dir. Doğduğu zaman babası tarafından Hz. Peygamber'e götürüldü ve duasına mazhar oldu. Hz. Peygamber'in fiil ve hareketlerini öğrenmek arzusuyla onun yanında kalmaya çalışır, Peygamber'in zevcelerinden olan Meymûne teyzesi olduğu için bazı geceler Peygamber evinde konuk edilirdi. Peygamber'e karşı olan sevgisi, bağlılığı ve samimi hizmetleri sebebiyle onun takdirini kazanmış ve "Allahım, ona Kitab'ı öğret ve dine mütehasşis kıl!" tarzındaki duasına nâil olmuştur (Buhâri, "İlim", 17; "Vuđû", 10). Halife Osman devrinden itibaren çeşitli vesilelerle Arap Yarımadası'nın dışına çıktı. Bu esnada Kuzey Afrika'ya, Cürcân'a, Taberistan'a ve İstanbul'a gitti. Kaynaklar, mümtaz bir kişiliğe sahip olan Abdullah b. Abbas'ın siyasi ve sosyal olaylar karşısında ilmi otoritesini ve siyasi itidalını daima muhafaza ettiğini göstermektedir. Hayatı boyunca müslümanların birlik ve beraberliğini savunan, bunun gerçekleşmesi için zaman zaman yetkilileri uyaran, gerektiğinde eleştiren ve kendisine yapılan halifelik tekliflerine iltifat etmeyen Abdullah b. Abbas, yetmiş yaşlarında iken Tâif'te vefat etmiş, cenaze namazını Hz. Ali'nin oğlu Muhammed b. Hanefiyye kıldırılmıştır. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.1; Sf.76-79) (Mütercim)

32. Tam ismi Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerir b. Yezid el-Âmulî et-Taberî el-Bağdâdî'dir. 224 yılı

İbn Abbas şöyle söylemiştir: “Tâğût: Kâb b. Eşref’tir. O, Yahudilerden bir adamdır.”

İmam Taberi (*rahimehullah*) şu görüşü tercih etmiştir: “Tâğût: Allah’ın dışında kendisine kulluk edinilen türdür. Bu put da olabilir veya şeytan da olabilir veya cin de olabilir veya insan da olabilir hepsi eşittirler. Sihirbaz ve kâhin de buna dâhildir.”

Taberi şöyle söyledi: “Bana göre doğru olan, her haddi aşan Allah’a karşı haddi aşmıştır. Allah’ın dışındaki varlıklara kulluk etmektedir. Ya bunu kulluk ettiği varlığın zorlamasıyla yapar ya da o varlığa itaat ettiğinden yapar. Bu ibadet ettiği varlık da insan da olur veya şeytan da olur veya hayvan da olur veya cansız bir varlıkta olur.”

Cevheri şöyle söyledi: “Tâğût: Kâhindir, şeytandır ve sapkınlık konusundaki her öncüdür.”

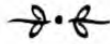
İmam İbn Kayyim³³ (*rahimehullah*) tâğût kavramı hakkında söylenen

sonunda veya 225 yılı başında (839) Taberistan’ın merkezi Âmul’de doğdu; Âmulî, Taberi ve daha sonra Bağdat’a yerleştiği için Bağdâdî nisbeleriyle anılır. Hiç evlenmeyen Taberi’ye bazı İslâm ülkelerinde doğan çocuklara isimleri yanında künye de verilmesi geleneğine uyularak Ebû Ca’fer künyesi verilmiş ve bu künye ile meşhur olmuştur. Çiftçilikle uğraşan babası, oğluyla ilgili rüyasının büyüyünce âlim olarak dinini savunacağı şeklindeki yorumundan dolayı onun yetişmesi için büyük çaba sarfetmiş ve kendisine ciddi gelir getirecek arazi bırakmıştır. Taberi, ilk öğrenimine memleketi Âmul’de Kur’ân-ı Kerim’i ezberleyerek ve ardından hadis yazarak başladı. İlim tahsili için beş yıl kadar sürecektir ilk seyahatini on iki yaşında iken Rey’e yaptı; orada İbn Humeyd er-Râzi’den çok sayıda hadis aldı ve tefsir okudu. Mısır’daki ikameti esnasında üç büyük Şâfiî âlimi İsmâil b. Yahyâ el-Müzeni, Rebî b. Süleyman el-Murâdî ve Ebû Abdullah İbn Abdulhakem’den Şâfiî fıkhnı öğrendi. Arap dili ve edebiyatı uzmanı Ebû’l-Hasan Ali b. Serrâc el-Mısri ile yakın dostluk kurdu; onunla hadis, fıkıh, dil, sarf ve nahivle ilgili sohbetlerde bulundu. Taberi 27 Şevval 310 (17 Şubat 923) tarihinde vefat etti ve ertesi gün evine defnedildi. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.39; Sf.314-318) (Mütercim)

33. Tam ismi Ebû Abdillâh Şemsüddin Muhammed b. Ebi Bekr b. Eyyüb ez-Zürâi ed-Dimaşkî el-Hanbelî’dir. 7 Safer 691 (29 Ocak 1292) tarihinde muhtemelen Dimaşk’ta doğdu. Öğrenim hayatına babasından aldığı derslerle başlayan İbn Kayyim, Mecdüddin Ebû Bekir b. Muhammed et-Tûnisi ve Muhammed b. Ebû’l-Feth el-Ba’lebekki’den Arap dili ve edebiyatı, sultanın emriyle 705 (1305) yılında akaid konusunda İbn Teymiyye’yi sorgulayan ve onunla tartışan Şâfiî usulcüsü Safiyyüddin el-Hindî’den kelâm ve usul, Mecdüddin İsmâil b. Muhammed el-Harrânî ile Takıyyüddin İbn Teymiyye’den fıkıh okudu. Fıkıhta asıl hocası İbn Teymiyye olup onun birçok eserini bizzat kendisinden okuma imkânı buldu. Ayrıca rüya

görüşleri bir araya toplamıştır. Tâğût kavramını şu sözü ile tanımlamıştır: "Tâğût, kulun kendisiyle haddi aştığı her kendisine ibadet edinilen veya tâbi olunan veya itaat edinilen varlıktır." Tâğût ile onun (İbn Kayyım) kastı: "Kanun belirleme hususunda gerekli olan dereceye yükselen her varlık tâğüttür. O varlık kendisine ait olmayan, kulluk edinilme, tâbi olunulma, itaat edinilme haklarını kendisi için ister. Yani böyle bir kimse salih kimselerden değildir. Çünkü salih kimseler böyle bir şeyden razı olmazlar."

Kendisini uluhiyyet (ilahlık) konumuna yükselten veya insanların kendisini bu konuma yükselttiği ve bundan da razı olan her kimse tâğüttür. Bir kimse kendisi için ilahlık makamının iddia ettiğinde onun günahı daha büyüktür. Âlimlerden kendisine böyle tâbi olunan da haddi aşmıştır, Nebi'ye de böyle tâbi olan haddi aşmıştır. Allah Teâlâ dışında bir kimse helal ve haram belirleme konusunda haddi aştığı zaman yani: Allah'ın haram kıldığını helal saydığına veya Allah'ın kitabında veyahut da elçisini dili aracılığı ile helal saydığını haram kulan veya bid'ate götüren veya günahı güzel gösteren her kimse tâğüttür. Otorite sahibi olan kendisine itaat edinilen her kimse haddi aşar...

tabirciliğiyle tanınan Ebü'l-Abbas Şehâbeddin Ahmed b. Abdurrahman el-Âbir en-Nablusi, Yûsuf b. Abdurrahman el-Mizzî, Zeynüddin İbnü's-Şirâzi, Ebü'l-Fidâ Sadreddin İbn Mek-tûm es-Süveydi, Ebû Bekir İbn Abdüddâim en-Nablusi, Bedreddin İbn Cemâa, Bahâeddin İbn Asâkir ve Ümmü Muhammed Fâtıma bint İbrâhim el-Betâihi gibi âlimlerin derslerine katıldı. 13 Receb 751'de (16 Eylül 1350) vefat etti ve Dimaşk'ta Bâbüsşagîr Mezarlığı'na annesinin yanına defnedildi. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.20, Sf.109-123) (Mütercim)

TÂĞÛTU İNKÂR ETMEK İMANIN ŞARTLARINDANDIR

Ey kardeşim! Bizim için tâğût kavramının manası açıklandığı zaman, yeryüzündeki tüm Müslüman erkek ve Müslüman kadınlar bilsin ki, tâğûtu inkâr etmek “Allah’tan başka ilah yoktur”un (yani kelime-i tevhîdin) şartlarından bir şarttır. Allah’a iman etmek ise ikinci şartıdır. Yani, Allah’tan başka ilah yoktur (kelime-i tevhid) iki duruma işaret etmektedir:

Birinci durum: Allah Teâlâ, noksanlıktan münezze olana, tek ve hak olarak kendisine ibadet edilecek olandır. O’nun dışındaki bir kimse kendisine ibadet edilmeyi hak etmez.

İkinci durum: Allah Teâlâ dışındaki kendisine ibadet edinilen tüm varlıkları inkâr etmek farzdır ve vaciptir.³⁴

Bundan ötürü “Allah’tan başka ilah yoktur” kaidesini (kelime-i tevhîdi) bilmek Allah Teâlâ’nın şu sözüyle emredilmiştir: **فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** “Bil ki şüphesiz, Allah’tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur.”³⁵ Yani o zaman: Tağutu inkâr etmek için onu bilmek gerekir.

Ey sevgili kardeşim, tâğûtu inkâr etmek yani: Onun batıl olduğuna inanmak, ona buğz etmek, onu terk etmek, ondan berî olmak, onu inkâr etmek, onun ehline buğz etmek, onlara aleyhtar olmak ve onlardan berî olmaktır.

Şeyhu’l-İslam, İmam, Müceddid Muhammed b. Abdulvehhab³⁶

34. Farz ve vacip arasında ince bir fark olmasına rağmen yazarımızın burada ikisini aynı anda zikretmekle manayı tekid etmek yani güçlendirmek istediği düşünülmektedir. (Mutercim)

35. Muhammed suresi, 19. ayet

36. Tam ismi Muhammed b. Abdulvehhâb b. Süleymân et-Temimi en-Necdi’dir. 1115’te (1703) Arap yarımadasının Necid bölgesinde küçük bir yerleşim birimi olan Uyeyne’de doğdu. Babası Abdulvehhâb b. Süleyman, Necid bölgesinin tanınmış âlimlerindendi. Muhammed,

(rahimchullah) şöyle söylemektedir: “Allah sana rahmet etsin, bilesin ki Allah'ın âdemoğluna farz kıldığı ilk şey tâğûtu inkâr etmek ve Allah'a iman etmektir.”

Aynı şekilde (Muhammed b. Abdulvehhab) şöyle dedi: “Bilesin ki insan, ancak tâğûtu inkâr etmekle Allah'a iman etmiş mümine dönüşür. Bunun delili Allah Teâlâ'nın şu sözüdür: **فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى** “Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberri etmek suretiyle) tâğûtu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslâm dinine girmiş) olur.”³⁷

Başka bir yerde ise aynı şekilde risalesinde Şeyh şöyle söyledi: “Kardeşlerim! Dininizin aslına, başına ve sonuna, temeline sarılın ki; o temel de Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik etmektir.

temel dini bilgileri Uveyne kadısı olan babasından öğrendikten sonra Mekke'ye giderek kısa bir süre orada kaldı, ardından Medine'ye geçti. Medine'de Hanbeli âlimi Abdullah b. İbrâhim b. Seyf en-Necdi ve Muhammed Hayât es-Sindi başta olmak üzere dönemin ileri gelen âlimlerinden dini ilimleri tahsil etti. Ardından çeşitli dini grupların bulunduğu Basra'ya gitti. Muhammed b. Abdulvehhâb, Necid'e vardıktan sonra bir âlim olarak görev alması beklenirken babasının 1153'te (1740) ölümünün ardından şirk olarak gördüğü bazı dini uygulamalara karşı ıslahat hareketi başlattı. Ancak ciddi bir muhalefetle karşılaştı. Muhâliflerinin şiddete başvurmaları ve suikast teşebbüslerinden sonra Hureymilâ'dan ayrılarak Uveyne'ye döndü. Burada daha önceden tanıdığı Emir Osman b. Muammer tarafından iyi karşılandı ve fikirlerinin yayılması için siyasi destek gördü. Bu dönemde fikirlerini yaymakla kalmayıp Cubeyle'de Müseylimetulkezzâb taraftarlarına karşı yapılan savaşta şehid düşen bazı sahâbilerin kabirlerini yıktırması sert tepkilere yol açtı. Lahsâ'nın güçlü kabilelerinden Beni Hâlid şeyhi Uveyne emirine Muhammed'i öldürmesi veya sürgüne göndermesi konusunda baskı yapmaya başladı. Bunun üzerine Muhammed 1158'de (1745) Suûd ailesinin yönetimindeki Dir'iye'ye gitmek zorunda kaldı. Vehhâbi prensipleriyle donanmış Suûdi yayılmasına Necid dışından da sert tepkiler geldi. En önemli ve uzun süreli tepkiyi Lahsâ emirlerinin mensup olduğu Beni Hâlid kabilesi gösterdi. Vehhâbiler'e karşı dört büyük saldırı gerçekleştiren Beni Hâlid 1204'te (1789-90) ağır bir yenilgiye uğradı. Necran'daki İsmâili Mekârime ailesi, Irak'ın büyük kabilelerinden Muntefik Arapları ve Mekke Emiri Şerif Gâlib, Necid'de giderek artan Vehhâbi-Suûdi gücüne karşı mücadele ettiler. Bunların arasında en ciddi tehdidi, 1178'de (1764) Suûdi hâkimiyetine son vermeye çalışan ve Vehhâbiler'i bozguna uğratan Mekârime oluşturdu. Suûdi-Vehhâbi ittifakı, bütün bu saldırılara karşı koymakla kalmayıp gücünü daha da arttırdı. Muhammed b. Abdulvehhâb'ın 1792'de ölümünün ardından Suriye, Irak ve Hicaz yonlerinde yayılma çabaları sürdürüldü. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.30; Sf.489-490) (Muterjim)

37. Bakara suresi, 256. ayet

Onun manasını bilin, onun ehlini (yani ona tâbi olanları) sevin, sizden uzak da olsalar bile onları kardeşleriniz edinin! Tâğûtları inkâr edin, onlara düşmanlık edin, onları sevenlere buğz edin. Onlar (tâğûtlar) hakkında sizinle tartışanlar veya onları tekfir etmeyenler veya “Onlar (tâğûtlar) hakkında üzerimde bir sorumluluk yoktur” diyenler veya “Allah beni bununla (tâğûtları inkâr etmekle) sorumlu tutmadı” diyen kimseler bu konuda Allah’a karşı yalan atmış ve iftirada bulunmuştur! Bilakis Allah onları sorumlu tutmuştur, o tâğûtlar kardeşleri de olsa veya evlatları da olsa tâğûtları inkâr etmeyi ve onlardan beri olmayı onların üzerine Allah farz kılmuştur. Allah’a yemin olsun ki! Dininizin aslına tutunun. Umulur ki rabbinizle, O’na hiçbir şeyi ortak koşmadan karşılaşsınız.”

Ey kardeşlerim beni bu imamdan aktardığım sözleri uzatmaktan dolayı mazur görün. Tâğûtun durumunu beyan etme de onu hakikati üzere tanıtmaya da ve Müslümanları ondan sakındırma da en güzel sözler bu imamındır.

Allah Teâlâ imama rahmet etsin, aynı şekilde şöyle de söylemiştir: “Allah sana rahmet etsin. Bil ki, Allah’tan başka ilah olmadığına şahitlik etmenin bilinmesi, namaz ve orucun farz kılınmasından önce farz kılınmıştır. Böylece kula onun (kelime-i tevhidin) manasını araştırmak, namaz ve orucu araştırmaktan daha büyük bir gereklilik olur. Şirkin ve tâğûta inanmanın haram oluşu annelerle ve halalarla evlenmenin haram oluşundan daha büyüktür!”

Usulü's-Selâse isimli eserinde aynı şekilde Şeyh, tâğûtu inkâr etmeyi beyan ederken şöyle söyledi: “Tâğûtu tekfir etmek (inkâr etmek) bütün ümmetlere farz kılındı. Her Peygamber (insanları) buna davet etti.”

Allah ona rahmet etsin, Şeyh şöyle söyledi: “Allah, Nuh’tan Mustafâ (sallallâhu aleyhi ve sellem)’e kadar olan Peygamberlerin tümünü,

her topluma göndermiştir. Onlar, sadece Allah'a ibadet etmeyi emretmiş ve tâgûta ibadet etmeyi yasaklamışlardır. Bunun delili Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

“Andolsun ki biz her ümmet arasında: **“Allah'a ibadet/kulluk edin ve tâgût-tan kaçının.”** (diye tebliğ etmesi için) Rasûl göndermişizdir.”³⁸

Ey sevgili kardeşim! Buna göre tâgûtu tekfir etmek (inkâr etmek) o zaman İslâm'ın bir şartıdır. Şehâdetin (kelime-i şehâdet) bir rüknüdür. Kim ki, tâgûtu tekfir etmezse Müslüman değildir.

Nitekim Nebî (sallallâhu aleyhi ve seilem) şöyle söylemiştir: *“Kim Allah'tan başka ilah olmadığını söyler ve Allah dışında ibadet edineli (o da tâgüttür) tekfir ederse onun malı ve kanı haram olur. O kimsenin hesabı Allah'a (uzze ve celle) kalmıştır.”* İmam Müslim Sahih'inde rivâyet etmiştir.

İşte bundan dolayıdır ki tâgûtu bilmek ve tâgûtun çeşitlerini bilmek -özellikle de Müslümanların tâgûtlar ile imtihan olduğu bu zamanda- Müslümanın üzerine vacip olan sorumlulukların en büyüğüdür.

Müminlerin emîri Ömer b. Hattâb (radiyallâhu anhu) şöyle söyledi: *“İslâm'ın bağı ancak İslâm'da, câhiliyye dönemini bilmeyen kimse-ler türediği zaman bağ bağ bozulur.”*

Bu sözün manası şöyledir: Bir kimse cehâletini İslâm'ın hakikati ile birlikte taşır. O kimsenin cehâleti, câhiliyyenin prensiplerini benimsemesi ile câhiliyyenin hakikatini de taşımaktadır. O kimse İslâm'ın bazı prensiplerini kaldırır. İş bundan da ileriye gider ve böylece İslâm'ın prensipleri ile savaşıyor. Cahiliyyenin bazı prensiplerine de yardım eder.

38. Nahl suresi, 36. ayet

Ancak Müslümanlar, dinlerinin hakikati konusunda câhil olduklarından, Allah'ın, Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem) ile gönderdiği dinin hakikati konusunda câhil kaldıklarından ve en önemlisi "Allah'tan başka ilah yoktur"un (kelime-i tevhîdin) hakikatinden câhil kaldıklarından dolayı bu zamanda tâğûtlar ile imtihan edilmektedirler.

Huzeyfe b. Yemân (radiyallâhu anhu) şöyle söyledi: "İnsanlar, Allah Rasûlü'ne hayırdan (iyi amellerden) soruyorlardı. Ben ise şerrin (kötü amellerin) bana ulaşmasından korktuğumdan dolayı şerri soruyordum."

Şairin söylemiş olduğu şiir ne güzeldir:

*"Şerri bildim, kötülük (yapmak) için değil; fakat ondan
korunmak için bildim!"*

*Kim şerri, hayırdan bilemezse (şerri hayırdan ayıramazsa)
onun içine düşer."*

Bu konunun önemini beyan ettikten sonra her Müslüman bilmelidir ki, İslâm âlimleri tâğûtun manasını açıklamaya, onun hakikatini keşfetmeye, ondan sakındırmaya ümmete nasihat olsun ve kendi sorumluluklarından çıksın diye önem vermişlerdir.

Ey sevgili kardeşim! Bir şeyi açıklamak ancak bilindiği gibi ihtiyaç duyulan miktar oranında olur. Her ne zaman tâğûtların bir çeşidi ile fitne yayıldığı zaman, Allah ilim ehlinde o fitneye engel olacak kimseyi hazırlar. Dinini korusun, Allah Rasûlü'nün sözünü doğrulasın diye: "Ümmetimden bir taife hak üzere desteklenmişlerdir. Onlara sırt çevirenler veya düşmanca davrananlar, onlara bir zarar veremezler. Tâ ki Allah'ın emri (kıyâmet) gelinceye kadar onlar bu hâl üzeredirler."³⁹

39. Bu hadisin metnine benzer metinler İmam Buhâri'nin sahihinde de rivayet edilmiştir. Fakat ben bu hadisler ile alakalı İbn Hacer'in *Fethu'l-Bari* adlı eserinde yaptığı şu açıklamayı sizlere aktarmayı istedim: "Buhâri'nin bu hadisleri aktarırken kullandığı başlıktaki 'Bunlar (taife) ilim sahipleridir' ifadesi, Buhâri'nin kendisine aittir. Hâkim'in *Ulumu'l Hadis* adlı

eserinde sahih bir senetle zikrettiğine göre Ahmed b. Hanbel 'Bunlar (taife) muhaddisler değilse başka kim olabilirler ben bilmiyorum' demiştir. 'Allah'ın emri gelinceye kadar hak üzerinde birbirlerine yardım etmekte devam edecek ve bunlar daima galip geleceklerdir.' Yani kendilerine karşı olanlara galip olacaklardır. Ya da hadisin Arapçasında geçen 'zuhur' kelimesinden kasıt: "Onlar gizli değil, meşhur olmaya devam edeceklerdir" demek de olabilir. Fakat birinci mana daha iyidir. İmam Müslim'in Cabir'den aktardığına göre Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: 'Bu din hep var olacaktır. Müslümanlardan bir grup kıyamet kopuncaya kadar onun uğrunda mücadele edecektir.' (Muslim, İmara) Müslim'in Ukbe b. Amir'den aktardığına göre Allah Rasülü: 'Ummetimden bir grup hiç eksik olmayacaktır. Bunlar kıyametle karşılaşınca kadar düşmanlarına galip olarak Allah'ın emri uğrunda çarpışacaklar ve kendilerine karşı olanlar onlara zarar veremeyecektir.' (Muslim, İmara) Bu hadisle 'Kıyamet ancak insanların kötülerinin başına kopacaktır.' hadisinin nasıl cem ve telif edileceğini Fiten (fitneler) bölümünün sonlarında açıklamıştık. Yine İmam Müslim'in aktardığına göre Abdullah b. Amr: 'Kıyamet ancak halkın kötülerinin başına kopacaktır. Onlar cahiliye insanlarından daha beterdirler. Bunlar Allah'tan bir şey istediler mi Allah hemen icabet eder.' (Muslim, İmara) Bu rivayette Ukbe b. Amir'in Mesleme b. Muhalled'e bu hadisle şöyle bir karşı cevabı da vardır: Abdullah b. Amr "Evet" dedi. Sonra konuşmasına şöyle devam etti: 'Bundan sonra Allah'ın kokusu gibi bir koku gönderir. Kalbinde habbe miktarı iman olan hiçbir kimseyi ruhunu almadan bırakmaz. Sonra insanların kötüler kalır ve kıyamet bunların başına kopar.' (Muslim, İmara) Biz bu hadise, ilmin (yeryüzünden) kalkması hadisini açıklarken kısa süre önce işaret etmiştik. Bu, yukarıdaki iki hadisi cem ve telif etme noktasında esas alınmaya en uygun olan rivayettir. 'Bu ummetin durumu kıyamet kopuncaya -yahut Allah'ın emri gelinceye- kadar hep hak din üzerinde dosdoğru olmakta devam edecektir.' İmam Nevevi, hadiste icmanın delil gücü olduğu hukmu yer almaktadır, demiştir. Sonra sözlerine şöyle devam etmiştir: 'Hadiste sözü edilen taifenin çeşitli müminlerden oluşan birçok cemaat olması mümkündür. Bu cemaatin içerisinde cesur, savaş konusunda basiretli, fakih, muhaddis, müfessir, iyiliği emredip kötülükten sakındırma görevini yapan, zahid, ibadete düşkün kimseler bulunur. Bunların tek bir yerde bir arada bulunmaları gerekmez. İçlerinden bazıları bir memlekette bulunurken, bazıları diğer memlekette bulunabilir. En sonunda bütün yeryüzünün bir tek belde de bir tek grup kalıncaya kadar birer birer bunların bazılarından yoksun kalması mümkündür. Sözü edilen kimseler tamamen yok olduklarında Allah'ın emri gelir. Buradaki uyarının bir benzeri bazı imamların 'Allah bu ummete her yüzyılın başında dinini tecdid edecek birisini gönderir.' (Ebu Davud, Melahim) hadisini yorumlamalarıdır. Bu hadisi ilim sahipleri şöyle anlamışlardır: 'Hadisin bu ifadesinden müceddidin sadece her yüzyılın başında geleceği sonucu çıkmaz. Tam tersine bu konudaki durum yukarıdaki 'taife' konusunda da zikredilen gibidir. Bu açıklama da isabetlidir. Çünkü yenilenmesine ihtiyaç duyulan niteliklerin bir arada bulunması, hayır türlerinden sadece bir türe mahsus değildir. Hayrın niteliklerinin tümünün bir şahısta toplanması gerekmez. Ancak bunun Ömer b. Abdulaziz'de toplandığı iddia edilirse bu istisnadır. Çünkü o, hayrın niteliklerinin tümünü kendisinde toplamış ve bu konuda ileri gitmiş biri olarak ilk yüzyılın başında halifelik görevinde bulunuyordu. Bundan dolayı Ahmed b. Hanbel ilim sahiplerinin bu hadisi Ömer b. Abdulaziz şeklinde açıkladıklarını ifade etmiştir. Ondandır gelen kişi ise güzel sıfatlara bezenmiş olan İmam Şafii'dir. Ancak o cihad ve adalet göre yönetim işini yürütüyordu. Buna göre yüzyılın başında bu sıfatlardan herhangi biriyle bezenmiş olan herkes -ister birden çok olsun, isterse olmasın- bu hadiste sözü edilen müceddid olabilir.' (Mutercim)

Ve yine Allah Rasûlü'nün, şu sözünü doğrulamak içinde Allah, ilim ehlerinden kimseleri hazırlamıştır: *"Allah, bu ümmetin başına her yüz senede bir dininin durumunu yenileyecek bir kimseyi gönderir."*⁴⁰

Her ne zaman âlim, selef-i sâlihinin akidesi ile inanırsa ki selefın akidesi Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem)'nin ve ashâbının üzerinde bulunduğ u akidedir, her ne zaman âlim ilimde derinleşir ise her ne zaman döneminin durumunu ve olaylarını bilirse her ne zaman bu büyük asla (tâğûtu inkâr etmek) ihtimamı büyük olursa ve bu asla özeni büyük olursa Allah o âlimi hazırlamış demektir.

Şeyhu'l-İslam İbn Teymiyye (rahımeullah)'ın⁴¹ zamanından önce Müslümanların beldesinde tâğûtlar çıktığında dikkat ettiği, önem gösterdiği ve tüm çabasını onu beyan etmeye yani tâğûtların

40. Bu hadisin açıklaması 25. dipnotta verilmiştir.

41. Tam ismi Ebû'l-Abbâs Takıyyuddin Ahmed b. Abdilhalim b. Mecdiddin Abdisselâm el-Harrânî'dir. 10 Rebiülevvel 661'de (22 Ocak 1263) Harran'da doğdu. Mensubu bulunduğu İbn Teymiyye ailesinin ve bilhassa dedesi Mecdüddin İbn Teymiyye ile onun amcası Fahreddin İbn Teymiyye'nin bolgede Hanbeli mezhebinin gelişimine önemli katkıları olmuştur. Babası Abdulhalim aile geleneğini Harran'da devam ettiren bir Hanbeli âlimiydi. 656 (1258) yılında Moğollar'ın Bağdat'ı istilâ etmeleri ve akınlarının bölgeye kadar uzanması üzerine 667'de (1269) Dimaşk'a göç etti. Sükkeriyye Dârülhadisi'nde müderrislik yaptı. O dönemde Suriye ve Filistin, özellikle de Dimaşk, klasik gelişimini tamamlayıp olgunluk devresine giren Hanbeli mezhebinin merkezi durumundaydı. İlk eğitimine Dimaşk'ta babasının müderrislik yaptığı Sükkeriyye Dârülhadisi'nde başlayan İbn Teymiyye, başta bu medresenin hocaları olmak üzere bölgenin önde gelen âlimlerinden ders aldı. İbn Teymiyye, babasının vefatından bir yıl sonra 2 Muharrem 683 (21 Mart 1284) tarihinde ondan boşalan Sükkeriyye Dârülhadisi'nde hocalığa, aynı yılın 10 Saferinde de (28 Nisan 1284) Emeviyye Camii'nde tefsir dersleri vermeye başladı. 699'daki (1300) Moğol saldırısında halkın ve pek çok âlimin Dimaşk'ı terk etmesine rağmen İbn Teymiyye şehirden ayrılmadı ve bir grup âlimle birlikte Moğol Hukumdarı Gâzân Han'ın karargâhına giderek Dimaşk halkı için eman dile-di, böylece büyük bir katliamı önledi. Aynı yıl şevval (haziran) ayında Memluk ordularıyla beraber, Franklar ve Moğollara yardım etmekle itham edilen, dinin temel esaslarına aykırı davranışlarıyla tanınan Kısruvân Şiilerine karşı düzenlenen sefere katıldı. 700 (1301) yılında yeni bir Moğol saldırısı üzerine halkı cihada teşvik etti ve aynı yılın cemaziyülevvelinde (Ocak 1301) Memluk Sultanı Muhammed b. Kalavun'dan Moğollarla savaşmasını istemek amacıyla Kahire'ye gitti. Kendisi de Moğollara karşı cephede savaşa katıldı ve 4 Ramazan 702 (22 Nisan 1303) tarihinde Dimaşk civarındaki Şehâb bölgesinde Moğollar büyük bir yenilgiye uğratıldı. 20 Zilkade 728'de (26 Eylül 1328) hapisnede vefat etti. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.20; Sf.391-405) (Mütercim)

durumunu açıklamaya yoğunlaştırdığı işler çoktu. Bundan dolayıdır ki, Allah Teâlâ'nın dışında bir şeye ibadet etmek ve Allah'ın dışındaki bir şeyden yardım istemek hususlarında kitabında çokça konuştu.

Tatarlarda, şeriat dışında bir hüküm bulunca ve bazı bedevilerin babaları ile dedelerinin âdetlerine göre muhakeme olduklarını görünce ve de bazı fâkihlerin kitap (Kur'an-ı Kerim) ve sünnetten (hadis-i şerifler) siyâset diye isimlendirdikleri şeye meylettiklerini görünce aynı şekilde İbn Teymiyye (*rahimehullah*) bunlardan da sakındırdı. Ve aynı şekilde öğrencileri olan İbn Kayyım, İbn Kesir ve bu ikisi dışındaki diğer öğrencileri de bunlardan sakındırdı. Bundan sonra zamanlar geçti, yeryüzü şirk ve bid'at ile karardı sonra da sapkınlık ve cehâlet yayıldı.

Allah Teâlâ bu ümmet için Şeyhu'l-İslam Muhammed b. Abdulvehhab'ı hazırladı. Ondan sonra da onun öğrencilerini hazırladı. Onlar ki, böylece kendi asırlarında Müslümanların kendileriyle imtihana uğratıldıkları tâğûtların çeşitlerinin çok olanlarını beyan ettiler. İnsanların, Allah'ın dışında ibadet ettikleri kabirleri, şeytanları, evliya ve sâlih kimse olarak isimlendirdikleri ve ibadet ettikleri kişiler gibi olan tâğûtların çeşitlerini beyan ettiler.

Aynı şekilde onların dönemlerinde kâhinler ve sihirbazlar da çoğaldı. Onlar kendi zamanlarında Allah'ın şeriatı dışında muhâkeme olmayı da gördüler. Bunu açıklamaya, bundan sakındırmaya, kusurunu ortaya çıkarmaya ve sahteliğini göstermeye itina ettiler.

Sonra bizim zamanımızda da Müslümanlar laik kâfirler ile ve kâfir Hıristiyan Avrupa'dan ithal olan tâğûti câhil kânunlar ile imtihan edilince, Allah Teâlâ buna engel olacak ve bu kanunların şerrini açıklayacak bir kimseyi bu ümmet için ortaya çıkarttı. O kanun ki, İslâm dininin aslı olan kelime-i tevhîdi açıkça bozan ve Müslümanların tekfir etmeleri (inkâr etmeleri) üzerlerine vacip olan tâğûttur.

Zamanının imamı ve asrının Şeyhu'l-İslâm'ı bunun için o kanunlara ve laik kâfirlere engel oldu. O ki bu beldenin müftüsü Şeyh Muhammed b. İbrahim'dir.

Zamanının hadis âlimi olan değerli Allame Şeyh Ahmed Şâkir⁴² de bunları açıkladı. Kur'ân âlimi ve Rabbâni imam olan *Edvâu'l-Beyan* isimli eserin sahibi Şeyh Muhammed Emin eş-Şinkîti'de⁴³ bunları beyan etti. Yeryüzünün çeşitli yerlerindeki Müslüman âlimlerin tümü de beyan ettiler.

Allah Teâlâ bu din için, kendisine itaat etmeleri hususunda yerleştirdiği kimseleri zayi etmez. O kimseler, aşırı gidenlerin tahrifini, batılcıların tevillerini nefyederler. Dinin hakikatini gençler ve nesiller için beyan ederler. Âlimler yazı ve şiir yoluyla olan tüm vesileler ile tağuttan sakındırmıştır.

42. Tam ismi Ebû'l-Eşbâl Ahmed b. Muhammed Şâkir b. Ahmed b. Abdilkadir'dir. Kahire'de doğdu. Soyu Hz. Huseyin'e ulaşır. 1900 yılında babasıyla gittiği Sudan'da Gordon Külliyesi'ne devam etti. 1904'te İskenderiye'ye giderek tahsilini orada sürdürdü. Daha sonra Ezher Üniversitesi'ne girdi ve 1917'de mezun oldu. Dört ay gibi kısa bir süre hocalık yaptıktan sonra Zagazig kadılığına tayin edildi. Yüksek Şeriat Mahkemesi üyeliğinden emekli olunca ya kadar (1951) çeşitli yerlerde kadılık görevini yürüttü. 27 Zilkade 1377'de (14 Haziran 1958) Kahire'de vefat etti. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.2; Sf.104-105) (Mütercim)

43. Tam ismi Muhammed el-Emin b. Muhammed el-Muhtâr b. Abdilkadir el-Cekeni el-Himyeri eş-Şinkîti'dir. 1325'te (1907) Moritanya'da Şinkit (Shinqit) bölgesindeki Tenbe'de Ceken kabilesine mensup bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Ailesi Moritanya halkının "ehlü'z-zâviye" (ehlü'l-ilm) dediği bir kesimindendir. Küçük yaşta babasını kaybeden Muhammed Emin dayısı Abdullah b. Muhammed el-Muhtâr'dan hıfzını tamamladı. İlme önem veren bir çevrede yetişti. Mescid-i Nebevi'de tefsir dersleri verdi, Kur'an'ı iki defa baştan sona kadar tefsir etti. 1951'de Riyad Üniversitesi'ne tayin edildi. Burada on yıl Arapça, tefsir, fıkıh usulü ve mantık gibi dersler okuttu. 1961'de Medine İslâm Üniversitesi'ne geçerek burada da on iki yıl çeşitli derslere girdi. Ayrıca Bilim Adamları Konseyi ve Râbî-tatü'l-âlemi'l-İslâmî gibi teşkilâtlarda görev aldı. Onun Moritanya ve Suudi Arabistan'daki talebeleri arasında oğulları Abdullah ve Muhammed Muhtâr ile Atıyye Muhammed Sâlim, Abdülaziz b. Bâz, Muhammed el-Ensâri, Sâlih b. Muhammed Lüheydân ve Muhammed b. Sâlih el-Useymin gibi isimler yer almıştır. Şinkîti 11 Ocak 1974'te hac görevi sonrasında Mekke'de vefat etti ve Cennetu'l-Muallâ'ya defnedildi. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.39; Sf.172-173) (Mütercim)

Bu son asırda tâğût hakkında en güzel konuşan –Şeyhu'l-İslam Muhammed b. Abdulvehhab'dan sonra- değerli Allâme Şeyh Süleyman b. Sehmân'dır. Onun bu konuda güzel bir risalesi vardır. Bu gece ki, konuşmamın sonlarına doğru size ondan birkaç sunumda bulunacağım.

Değerli Allame Şeyh Abdullah Ebâ Batın (*rahımehullah*)'da aynı şekilde tâğût hakkında konuştu. *Dureru's-Seniyye* isimli eserinde onun konuşması mevcuttur. Tâğütlerin çeşitleri hakkındaki hadisin yanında Allah dilerse onun konuşmasının bir kısmını yakın zamanda zikredeceğim. Zamanın âlimlerinden birisinin şiirini de aynı şekilde zikredeceğim. O âlim ki değerli Allame Şeyh İshak b. Abdurrahman b. Hasan Âl'uş-Şeyh'tir.

Ey sevgili kardeşim! Selef-i sâlih tâğûtu ve onun çeşitlerini biliyor idi. Bundan dolayı onların içinde sırât-ı müstakîm'den (doğru yol) sapmak nadir olmuştur. Sırât-ı müstakîm'den sapmak ancak dinin hakikatinden câhil kalmaktan kaynaklanır. Bundan dolayıdır ki, geçen üç asırdan sonra ümmetin halinin değişmesi ve bid'atin kuvvetlenmesi tâğût hakkında câhil kalmayı ortaya çıkarmıştır.

TEVHÎDİN ASLI ULÛHİYYETTİR

Ey İslâm kardeşi! Mu'tezileden, Eş'âri'den, Mâturîdî'den ve diğer fırkalardan olan kelmacıların ve aynı şekilde Mürctie'nin İslâm ümmeti üzerinde akîde sıfatlarını bulandırma hususunda beter bir etkisi vardır.⁴⁴

Ve akîdeyi bozma ve yoldan saptırma konusunda da etkileri vardır. Allah Teâlâ'nın Peygamberleriyle gönderdiği ve vahiyle indirdiği dinin hakikatinden de câhil kalmaya sebep oldular. O din ki, iki tane büyük rûknü içeren tevhîd'dir.

- **Birincisi:** Allah'a, O'nun tek olduğuna ve ortağının olmadığına iman etmek.
- **İkincisi:** Tâğûtu tekfir (inkâr) etmek.

Kesinlikle kelmacıların bu konuda kötü etkisi oldu. Onlar “Allah’tan başka ilâh yoktur”u (kelime-i tevhîdi) sadece rububiyet tevhîdi ile açıkladılar. Ve onun manası hakkında şöyle söylediler: “Muhakkak ki Allah yaratıcıdır, Allah’tan başka hiçbir varlık yoktan var etmeye güç yetiremez.” Onlara göre buna iman eden: Yani; Allah Teâlâ yaratıcıdır, rızık verendir ve Allah’ın diğer fiillerine iman eden kimse kâmil bir muvahhid’dir. Onlara göre işte bu tevhid’dir.

Bu asla göre o zaman Ebu Cehil ve Ebu Leheb de muvahhid oluyorlardı. Çünkü ikisi de Allah’ın yaratıcı ve rızık verdiğini inkâr

44. **Mutezile:** İtikadi meselelerin yorumunda akla ve iradeye öncelik veren kelâm mezhebi.

Eş'âri: Adını kurucusundan alan bu mezhep ilâhi sıfatlar, kulların fiilleri ve iman-günah konularına dair görüşleri sebebiyle muhaliflerince Müşebbihe, Mücbire (Cebriyye) ve Mürctie gibi isimlerle de anılmıştır. Bu mezhep mensuplarına Eş'âri'nin çoğulu olan Eşâire adı da verilir.

Maturidi: Ebû Hanife (ö. 150/767) ve Ebû Mansûr el-Mâturidî'nin (ö. 333/944) görüşleri etrafında oluşan kelâm mezhebi.

Mürctie: İslâm'ın ilk dönemlerinde ortaya çıkıp ılımlı ve uzlaşmacı fikirleriyle tanınan itikadi ve siyasi fırka. (TDV. İslâm Ansiklopedisi; Mutezile, Eşariyye, Maturidiyye, Mürctie maddeleri) (Mutercim)

etmiyorlardı: وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ “Şayet onlara: ‘Kim onları yarattı?’ diye soracak olsan hiç şüphesiz: ‘Allah!’ diyecekler.”⁴⁵

Ancak Ebu Cehil ve Ebu Leheb, Uluhiyyet tevhidi hususunda şirk koştular. Uluhiyet tevhidi ise: İbadeti sadece Allah’a has kılmaktır. İşte bu görüşlerden sonra ümmet saptı. Bununla şunu kastediyorum: Bu mütekellimûn ortaya çıktıktan sonra ve İslâm beldelelerinde bunu sunduklarında ümmet “Allah’tan başka ilah yoktur”un manasından saptılar ve bu onları kabirlere ibadet etmeye götürdü. Kabirlere ibadet etmek de tâğûtlardandır (tağutun bir çeşididir). Aynı şekilde kâhine, sihirbaza, müneccime, evliyaya, sâlihlere ve diğerlerine ibadet etme çeşidinin çoğalmasına da insanları sevk etti. İşte bunlar da tâğûttur.

Aynı şekilde bu durum ümmeti, Allah’ın şeriatı dışındaki kanunlara muhâkeme olma hususunda rahat davranmayada ilettiler. Çünkü onlara (kelamcılara) göre bu ameli bir durumdur.

Mürcie’ye gelince: Onlar Müslümanlara etki etme hususunda insanların en şiddetlileridirler. Onlar Müslümanların akîdelerini bozdular, onların amellerini ifsâd ettiler ve onların ahlakları ile yollarını da bozdular. Mürcie’ye göre iman şudur: “Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)’in getirdiklerinin doğru olduğunu kalp ile tasdik etmektir.” Bu manaya göre Ebu Talib de Müslümandır. Çünkü o da Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)’in getirdiklerinin hak olduğunu tasdik ediyordu. O bunu doğruluyordu. Fakat o buna tâbi olmaktan ve itaat etmekten yüz çevirdi ve vefat edeceği son zamanında o Abdulmuttalib’in dini üzere olduğunu söyledi. Ebu Talip, kendisine ait olan şu beyitlerde şöyle söylemiştir:

45. Zuhuruf suresi, 87. ayet

"Bildim ki Muhammed'in dini yaratılmışlar için dinlerin en hayırlısıdır.

Şayet kınayacaklar olmasalar veya kadınlar kötü söz söylemeyecek olsalar

Beni bu dine daha hoşgörülü olarak bulurdun."

O zaman Ebu Talib, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in doğru sözlü olduğunu biliyordu. Kureyşli kâfirlerde bunu biliyorlardı. Onlar, Allah Rasûlü'nün söylediklerinde doğru sözlü olduğunu biliyorlardı. Fakat onlar Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in söylediklerinden yüz çevirdiler ve kibirlendiler. Bundan dolayı da kâfir oldular.

O zaman Mürcie, ameli, imanın dışında bir şey yapmıştır. Kim ki, kalbiyle tasdik ederse o Müslümandır. Hatta diliyle söylemese bile ve şayet İslâm'ın emirlerinden bir şeyle amel etmese de.

Bununla birlikte Müslümanların beldelerinin büyük bir kısmında Allah'ın indirdiği hükmün dışında hüküm bulundu ve Mürcie âlimleri bu konuda sustu. Onlara göre bu durum "İman" olarak isimlendirilen kavrama ters düşmemektedir. Bu sözlerinden dolayıdır ki, Allah'a yemin olsun onlar haktan saptılar. Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin çizgisinden de ayrıldılar. O çizgi ki, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yoludur.

Ey sevgili kardeşim! İşte bunların tümü, Müslümanların çoğunu İslâm'ı bozan unsurları gizlemeye ve İslâm dininden çıkmayı gerekli kılan durumları gizlemeye sevk etti. Tâgûtun hükmünün yayılması, tâgûta ibadet etmenin Müslümanların beldelerinde yayılmasına da sevk etti. Onlar zannediyorlar ki, bu durumlar İslâm'ı götürmez (bu düşünceyle) onlar bu işleri güzel işlerden sayıyorlar.

Ey sevgili kardeşim! Ben, Selef-i Sâlihinin bu büyük asla özen gösterdiğine ulaştım. Onların nasihat etmeleri tâgûtu tekfir (inkâr) etmek üzereydi.

İmam Ebu Muhammed ed-Dârimî (*rahımehullah*)⁴⁶ *Sünen*'inde şöyle rivâyet etti: "Mekhûl vasiyet ettiği zaman Allah'tan başka ilah olmadığına, O'nun tek olduğuna ve ortağı olmadığına, Nebî (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in Allah'ın kulu ve Rasûlü olduğuna şahitlik ederek, Allah'a iman ederek ve tâgûtu inkâr ederek yaşadığını ve Allah'ın izniyle de bu hâl üzere ölüp ve bu hâl üzere dirileceğini söyledi."

Ey Müslüman, sen görmektesin ki bu değerli İmam tâgûtu inkâr ettiğini belirtti. Çünkü bilmektedir ki, tâgûtu inkâr etmek İslâm'ın şartıdır.

Ey sevgili kardeşim! Tâgûtun manası hususunda kısa, öz bir şekilde zikredilen manaların bazılarını burada ben zikredeceğim. Sonra Allah Teâlâ'nın izniyle, tâgûtların liderlerinin en önemlileri hakkında olan detaylı hadisi zikretmeye başlayacağım.

Şeyh Abdullah Ebâ Batın (*rahımehullah*) âlimlerin, tâgûtun manası hakkında söylediklerini getirdikten sonra şöyle demektedir: "Âlimlerin sözlerinin tümünden hâsıl olan şudur ki, tâgût ismi Allah Teâlâ dışında kendisine ibadet edilen her şeyi kapsamaktadır. Batıla davet eden ve onu güzel gören her dalalet önderi bu kapsama girer. Aynı şekilde Allah'ın ve Rasûlü'nün hükmüne aykırı olan câhiliyye

46. Tam ismi Ebû Muhammed Abdullah b. Abdірrahmân b. el-Fazl ed-Dârimî'dir. 181'de (797-98) doğdu. Semerkantlı olup Temim kabilesinin Dârim koluna mensuptur. Zâhidlerin çokça bulunduğu bir çevrede yetişti. Hadis öğrenimi için Hicaz, Mısır, Şam, Irak, Küfe ve Horasan gibi ilim merkezlerini dolaştı. Nadr b. Şümeyl, Yezid b. Hârûn, Hâlid b. Mahled, Muhammed b. Selâm el-Bikendi, Affân b. Müslim vb. âlimlerden ilim tahsil etti. Daha sonra Bağdat'a gidip orada hadis rivayet etti. Buhâri, Müslim, Ebû Dâvûd, Tirmizi, Nesâi, Ebû Zur'a, Ebû Hâtim, Baki b. Mahled gibi meşhur âlimler öğrencileri arasında yer aldı. Sade ve zâhidâne bir hayat yaşayan Dârimî sultanın ısrarı üzerine Semerkant kadılığı görevini kabul etmişse de bir defa hüküm verdikten sonra kadılıktan ayrılmıştır. 8 Zilhicce 255 (17 Kasım 869) tarihinde Merv'de vefat eden Dârimî bir gün sonra cumaya rastlayan arefe günü defnedildi. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.8; Sf.494-495) (Mütercim)

hükümlerini insanlar arasına muhâkeme olmak için getirenler de bu kapsama dâhildir. Aynı şekilde kâhini, sihirbazı, kabirlere ve kabirlerin dışındaki şeylere uydurdukları saptırıcı câhil hikâyeler ile çağırın put hizmetçilerini de kapsamaktadır. Bu uydurulan hikâyeler, kabrin ve benzerlerinin kendisine yönelenlerin ihtiyacını giderdiğine dair olan hikâye ile aldatır. Put hizmetçileri insanlara, uydurdukları veya şeytanların işlerini yapmalarını söylerler ki, kabre ve benzeri şeylere yönelen kimsenin ihtiyaçlarının giderildiği hususunda insanları kandırmak için böyle yaparlar. Böylece o hizmetçiler insanları şirke düşürmüş olurlar. Tâğütlerin çeşitlerinin aslı ve en büyüğü şeytandır. O şeytan en büyük tâğüttür.”⁴⁷

Üstad Şeyh İshak b. Abdurrahman b. Hasan Âl’uş Şeyh “Akide meseleleri hususunda faydalı recez ölçüsündeki şiir”⁴⁸ olarak isimlendirdiği şiirinin son kısmında şöyle demektedir:

47. Allah kendisine lanet etsin, yeryüzündeki cinler arasındaki en büyük tâğüt Şeytan; insanlar arasındaki en büyük tâğüt ise İdarecilerdir. Şeytan Allah’ın kibriya ridâsını çeken, azamet izârına göz diken suçlu bir günahkârdır. Bütün şerrin, necaset ve pisliğin, küfür ve şirkın, cehâlet ve aptallığın kaynağıdır. Allah arşını su üzerine kurmuştur. Buna bir karşılık olsun diye Şeytan da tahtını deniz üzerine kurmuştur. Allah her insanın başına bir melek tayin edince; o -lanet ona olsun- her insanın başına kendi askerlerinden birini tayin etmiştir. Gece melekleri gündüz, gündüz melekleri gecenin haberini Allah’a götürünce; İblisin askerleri de her gün kendi başında durduğu kişinin haberlerini İblise götürmüştür. Allah meleklerin müminin kalbine ilham etsin diye bir zahir kılınca; O da kendi adamlarını vesvese ile görevlendirmiştir. O öyle bir düşmandır ki, insanın yanından bir an olsun ayrılmaz. Henüz dünyaya yeni gelen bir bebek olduğu halde ona vurur, yorganı çekip uyusa rüyasına girer, kapıları kapatıp eşine yaklaşıp onlardan payını almaya çalışarak en mahrem yerde dahi bulunur. Elini yemek için çanağa götürse onunla yemeye çalışır, akşam evine dönse serseriler gibi “bugün barınacak yerimizi bulduk” diye kapıyı kapatır. Namaza dursa “şunu hatırla, bunu hatırla” der, secde etse vaveyla koparır. Uyusa boynuna üç tane düğüm atar, üstüne işer. Esnese kaha kaha atar, halis duygular taşısa orayı bulandırmaya çalışır. O insan için en büyük düşmandır. Onun adımları, planları, hedefleri ve sende olan bir takım arzuları vardır. Şimdi ona şöyle de: “Benden istediğin payı, elde etmeye çalıştığın sermayeyi sana asla vermeyeceğim. Sana karşı asi, cimri ve inatçı olduğumu göreceksin! Senin girdiğinde çıkamayacağın ateşe seninle birlikte gelmeyecek, orada benden ayrıldığını sana unutturmayacağım. O zaman seni perçeminden tutup bir paçavra gibi ateşe atacaklar. Beni de Allah’a olan bağlılım, sevgim, itaatim sebebiyle şerefli kimseleri çağırdıkları gibi çağırarak, saygın kimselere seslendikleri gibi seslenecekler. İşte bu senin içinde bir hasret olarak kalacaktır. Cehennemin duvarlarının yanında bana karşı gösterilen lütufta senin üzerine doğru gelecektir!” (Editorun Notu)

48. Aslı dört “müstef’ilün” veya “müfteilün”den ibâret olan, fakat “müfteilün”, “müstef’ilün”, “mefâilün”, “fâilün” cüzlerinin değişik sıralanışına göre on beş kadar şekli bulunan aruz bahri. (Kubbealtı Lugatı) (Mütercim)

"Tâgûtu tekfîr (inkâr) etmek sapasağlam olan kulpa
bağlanmak için gerekli bir farzdır,
Bunu bilenler nerededir?

Âyete'l Kürsi'de ve Nahl suresinde (geçen ayetler) yeterlidir
ve şifalıdır.

Şifalı, saf olandan iç.

Meşru olan haddi aşan her kimse tâğûttur

De ki o (haddi aşmak) yasaklanmıştır.

İbadet ederek, itaat ederek veya severek

Sapkınlık hususunda kendisine itaat edilen Rab olarak
isimlendirilmiştir.

Bu Âdiy'dir dedi ki biz ibadet etmiyoruz

Nebi dedi ki kastım bu değildir.

Ona (Âdiy'e) ruhbanlarını edindiler (ayetini) okuyor

(Ve) rahiplerini (de edindiler) onların -haberleri bunu
gösterir

O ruhbanlara helallik (helal belirleme) konusunda itaattir.

Haramlık ve saptırma hususunda da böyledir.

Kanunlar ile hükmetmek kötü bir iştir.

Ne kötüdür ona itaat edilmesi ve emiri olunması.

Miskin kimse (kâfirler ile) birlikte olmaması gerektiğini
bilmedi

"Bulamazsın" "Oturmayın" "Meyletmeyin"

"Dinim benim için" ve "De ki: Ey..." yeterlidir diye
söylüyor

Fakat cahillikleri onları aldattı

Ayrılmak ve bozuşmak için indirildi

Birleşme ve barışmak için edinildi."

Şair (İshak b. Abdurrahman) diyor ki: “**Tâğutu tekfir (inkâr) etmek sapasağlam olan kulpa bağlanmak için gerekli bir farzdır Bunu bilenler nerededir?**” Yani, tâğûtu inkâr etmek sapasağlam olan kulpa tutunma hususunda şarttır. Söylemiş olduğumuz ayette de olduğu gibi. Sonra şair şöyle söylemektedir: “**Ayete’l Kûrsi’de**” O bizim ikrar ettiğimiz şu ayettir: **فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى** “Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberri etmek suretiyle) tâğutu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid’e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur.”⁴⁹

Şair sonra şöyle söylemiştir: “**ve Nahl suresinde**” Yani Allah Teâlâ’nın şu ayetidir: **وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ** “Andolsun ki biz her ümmet arasında: ‘Allah’a ibadet/kulluk edin ve tâğuttan kaçının.’ (diye tebliğ etmesi için) Rasûl göndermişizdir.”⁵⁰

Şair devamında şöyle demektedir: “**O ki ona yeter**” Yani: Kim Ayete’l Kûrsi’nin içindeki manayı ondan sonra gelen ayetin manasını ve Nahl suresinde gelen ayetlerin manasını bilirse bunlar tevhidin hakikatini bilme konusunda o kişiye yeterli gelir.

Şair şöyle demektedir: “**Saf ve sağlıklı olandan iç**” Yani: Kendisine bir şeyin karışmadığı saf bir kaynaktan içmiş olur.

Şair sonra şöyle söylemektedir: “**Meşru olan haddi aşan her kimse tâğüttür. De ki o (haddi aşmak) yasaktır.**” İşte bu tarif, tâğûtun tarifidir. Allah’ın ve Rasûlü’nün ona meşru kıldığı haddi aşan her kimse tâğüttür. Ve de ki bu iş (haddi aşmak) yasaklanmıştır.

49. Bakara suresi, 256. ayet

50. Nahl suresi, 36. ayet

Şair şöyle demektedir: **“İbadet ederek, itaat ederek veya seve-
rek”** Yani: İbadette sınırı aşıp ona kul olursa veya itaatte sınırı aşıp
ona itaat ederse veya sevgide sınırı aşarak onu severse işte o tâğût-
tur.

Sonra şair şöyle söyledi: **“Sapkınlık hususunda kendisine itaat
edilen rab olarak isimlendirilmiştir.”** Yani: Sapkınlık hususunda
itaat eden kimsenin, itaat ettiği kişi onun rabbidir. Çünkü Allah Tea-
la şöyle söylemektedir: **“إِتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ”** **“Onlar
Allah’ı bırakıp dinbilginlerini, âbidlerini ... Rabbleredindiler.”**⁵¹

51. Tevbe suresi, 31. ayet, bu ayet hakkında şöyle bir açıklama bulunmaktadır ve ayetin tama-
mı şöyledir: **“Onlar Allah’ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih’i
rabler edindiler. (Oysa) onlar yalnızca bir olan ilaha ibadet etmekle emrolunmuşlardı.
O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından
münezzektir.”**

**“(…) Adiy, Medine’ye geldi. O, Tay Kavmi’nin lideriydi. Boynunda gümüş bir haçla Rasû-
lullah’ın (sallallahu aleyhi ve sellem) huzuruna girdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Tevbe Sure-
sinin 31. ayetini okuyordu. Adiy, Peygamber’e (sallallahu aleyhi ve sellem): ‘Onlar, din adamlarına
tapmadılar ki!’ dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem): ‘Evet, fakat din adamları, onlara helali
haram, haramı helal kıldılar. Onlar da tabi oldular. Bu, onların, din adamlarına ibadetidir.’
buyurdu.”** (Tirmizi, 3095; İbni Ebi Hatim, 10057-10058)

- Ayet ve Peygamber’imizin (sallallahu aleyhi ve sellem) ayeti tefsiri göstermiştir ki helal-haram,
yasak-serbest, meşru-gayrimeşru olan şeyleri belirleyen tek merci Allah’tır. Bu, O’nun “Er-
Rabb” olmasındandır. Rab; terbiye eden, düzenleyen, çekip çeviren demektir. Allah koydu-
ğu yasalarla insanları terbiye eder, toplumlara düzen verir.

- Âlim, aydın, abid, parlamenter, yönetici ya da aşiret reisi... Bunlardan birine bu yetkiyi
veren, onu Allah’ın dışında rab edinmiş olur.

- Bu yetkiyi Allah’tan gayrısına veren, yaptığının bir ibadet ve Allah’ın dışında bir varlığı rab
edinme olduğunu bilmese de sonuç değişmez. Çünkü cehalet, şirkin mazereti değil, sebebi-
dir.

- Bir varlığı rab ya da ilah edinmek için ona: “Bu benim rabbimdir.” Ya da: “Bu benim ilahım-
dır.” demek gerekmez. Rab ve ilahın özelliklerini bir varlığa verdiğinizde ya da rab ve ilaha
yapılması gerekeni bir varlığa yaptığınızda, o sizin rabbiniz/ilahınız olmuş olur.” (Tevhid
Meali) (Mütercim)

"Bu Âdiy'dir dedi ki biz ibadet etmiyoruz

Nebi dedi ki kastım bu değildir.

Ona (Âdiy'e) ruhbanlarını edindiler (ayetini) okuyor

(Ve) rahiplerini (de edindiler) onların haberleri bunu
gösterir

O ruhbanlara helallik (helal belirleme) konusunda itaattir.

Haramlık ve saptırma hususunda da böyledir."

Şair şöyle söylemektedir: "Sapkınlık hususunda itaat eden kimse itaat ettiği varlığı Rabb edinmiştir." Adiy b. Hâtim'e, Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem) Allah'ın şu ayetini okuyunca: **اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ** "Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, âbidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i Rabblar edindiler. (Oysa) onlar yalnızca bir olan ilaha ibadet etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından münezzehtir."⁵²

Adiy dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü, biz onlara ibadet ediyor değiliz!" Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Kast edilen bu değildir." Maksat o zaman Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in de dediği gibi: "Onlar helali sizin için haram yapıyorlar da siz de onlara itaat etmiyor musunuz?" Adiy dedi ki: "Evet, ey Allah'ın Rasûlü böyle yapıyoruz." Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem) dedi ki: "Haramı da sizin için helal kılıyorlar ve siz de buna itaat etmiyor musunuz?" Adiy dedi ki: "Evet ey Allah'ın Rasûlü böyle yapıyoruz." Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem) dedi ki: "İşte bu onlara ibadet etmektir."

*“Ona (Âdiy’e) ruhbanlarını edindiler (ayetini) okuyor
(Ve) rahiplerini (de edindiler) onların haberleri bunu
gösterir*

*O ruhbanlara helallik (helal belirleme) konusunda itaattir.
Haramlık ve saptırma hususunda da böyledir.”*

O zaman, kim âlimlere veya liderlere Allah’ın haram kıldığını helal yapması hususunda itaat ederse örneğin zinayı helal kılması, içkiyi helal kılması veya bunların dışındaki haramları helal kılması gibi yahut da helallerini haram yapması hususunda itaat ederse örneğin çok eşliliği ve diğer helalleri haram kılması gibi o kimseler bu kişileri tâğûtlar kılmişlardır. Bunu yapan bir kimse müşrik olur ve İslâm dininden çıkar. İtaat edenler böyle olduğunu bilmektedirler.

Şair şöyle demiştir: **“Kanunlar (tağutların kanunu) ile hükmetmek haram bir iştir. Onların memuru ve emiri olmak ne kötü bir iştir.”**

(Tâğûtların) kanunları ile hükmetmek haram bir iştir çünkü o tâğûttur. Onu inkâr etmek gereklidir. Onu inkâr etmek her Müslümanın üzerine vaciptir. İster Müslüman erkek isterse de Müslüman kadın olsun. İster küçük yaşta olsun isterse büyük yaşta olsun. Uydurulmuş olan o kanunları inkâr etmek onun üzerine vaciptir. İster bu kanunları parlamento koysun ister ümmetin meclisi koysun ister halk meclisi koysun ister genel bir topluluk koysun veya isimlendirilen herhangi bir kurum koysun hepsi eşittir. Allah Teâlâ’nın kanunlarına ters olan her kanunu, Allah’ın nizamına muhalif olan her nizamı inkâr etmek vaciptir. Biz “Tâğûtu İnkâr Etmek” yi açıkladık. Müslümanın ondan kaçınması gerekir. Ona buğz etmesi gerekir onun ehlini düşman görmeli ve onlardan kaçınmalıdır.

“Onların (kanunların) memuru olmak ne kötü bir iştir.”
Yani: Halkın geneli veya insanların çoğunluğunun itaat etmesi ne kötüdür.

“Onların (kanunların) emiri olmak da ne kötü bir iştir.”
Yani: Hâkimi veya kanun belirleyeni.

*Miskin kimse (kâfirler ile) birlikte olmaması gerektiğini
bilmedi*

Bulamazsın, oturmayın, meyletmeyin

Yani (şair) şunu söylüyor: Bu tâğûtlar ile birlikte olan kimseler Allah Teala'nın şu sözlerini hatırlamamıştır: **لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ** **“Allah'a ve ahiret gününe inanan bir toplumun Allah'a ve Rasûlü'ne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin.”**⁵³

Oturmayın: Yani Allah Teâlâ'nın şu sözünü hatırlatmaktadır: **وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَعْدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ** **“O (Allah), Kitap'ta size şöyle indirmiştir ki: Allah'ın ayetlerinin inkâr edildiğini yahut onlarla alay edildiğini işittiğiniz zaman, onlar bundan başka bir söze dalıncaya (konuya geçinceye) kadar kâfirlerle beraber oturmayın; yoksa siz de onlar gibi olursunuz. Elbette Allah, münafıkları ve kâfirleri cehennemde bir araya getirecektir.”**⁵⁴

Meyletmeyin: Yani Allah Teâlâ'nın şu sözü: **وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ** **“Sakın**

53. Mücadele suresi, 22. ayet

54. Nisa suresi, 140. ayet

zulmedenlere/zalimlere meyletmeyin! Yoksa size ateş dökülür. Allah'ın dışında dostlarınız olmaz, sonra yardım da olunuzmazsınız.”⁵⁵

Miskin kimse birlikte olmaması gerektiğini bilmedi

Bulamazsın, oturmayın, meyletmeyin”

Dinim benim için ve “De ki: Ey...” yeterlidir diye söylüyor

Fakat cahillikleri onları aldattı.

Yani (şair) şöyle söylemektedir: Ben onlarla (kâfirlerle) otururum, onlarla birlikte olurum onlara karışırım, benim dinim banadır. Allah Teâlâ'nın şu ayetini de bu kimse şöyle tevil etmektedir: “**De ki: ‘Ey Kâfirler! Ben, sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem.’**” Surenin şu bölümüne kadar: “**Sizin dininiz size, benim dinim bana.**”⁵⁶

Şeyh buna şöyle reddiye sunmakta ve şöyle söylemektedir: “(De ki: Ey...) Yani: De ki: Ey kâfirler! Dinim **bana yeterli gelir fakat** böyle söyleyen kimseleri **cehaletleri aldattı**. Yani: Onlar (kâfirlerin) bu yüce surenin manası ile cehâlete maruz kaldılar. O mana ki, şirkten berî olmaktır. Nitekim kelime-i tevhidin manasında da cahil kaldıkları gibi.”

Daha sonra Şeyh, Kâfirun suresinin manasını şöyle açıklamaktadır: “**Bu sure ayırmak ve bozmak için indi sen ise**” burada sureyi tevil edenleri kast etmektedir; “**Bu sureyi birleştirmek ve barıştırmak için edindin.**” Yani: Bu sure kâfirleri ayırmak, onlara karşı çıkmak, onlarla bozuşmak ve onları düşman edinmek için inmiştir. İşte bu mana hakiki olan manadır. Kâfirlerle uzlaşmak, onlarla bir olmak, onların batıllarına ve günahlarına susmak için ise dalkavuklar (bu sureyi) delil getirmektedirler.

55. Hüd suresi, 113. ayet

56. Kâfirun suresi

TÂĞÛTLAR BEŞ SINIFTIR

Ey sevgili kardeşim! Şeyhu'l-İslâm İmam Müceddid Muhammed b. Abdulvehhab (rahimehullah) tâğûtların liderlerini beş başlıkla sınırlandırmıştır: *Dureru's-Seniyye* isimli eserinde de geçtiği üzere -bu akşam ki Şeyhin bütün konuşmalarını bu kitaptan aktaracağım- Şeyh, şöyle söylemektedir:

“Tağutlar çok fazladır, onların öncüleri ise beş tanedir:

A. Birinci Sınıf: Allah'tan başka bir varlığa ibadet etmeye çağıran şeytandır. Bunun delili ise Allah Teâlâ'nın şu ayetidir: **أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ** “Ey Âdemoğulları! ‘Şeytana ibadet etmeyin, o sizin apaçık düşmanınızdır.’ diye size emretmedim mi?”⁵⁷

B. İkinci Sınıf: Adâletsiz, Allah'ın hükümlerini değiştiren hâkim. Bunun delili ise Allah Teâlâ'nın şu ayetidir: **أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَزَعُوا أَنْفُسَهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا** “Sana indirilene (Kur'an) ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tâğûta muhâkeme olmak istiyorlar. Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister.”⁵⁸

C. Üçüncü Sınıf: Allah'ın indirdikleri dışındaki hükümler ile hükmedenler. Bunun delili ise Allah Teâlâ'nın şu ayetidir: **وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ** “Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse onlar kâfirlerin ta kendileridir.”⁵⁹

57. Yasin suresi, 60. ayet

58. Nisa suresi, 60. ayet

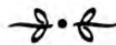
59. Maide suresi, 44. ayet

D. Dördüncü Sınıf: Ğaybı (geleceği) bildiğini iddia edenler. Bunun delili ise Allah Teâlâ'nın şu ayetidir: **عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ** **غَيْبِهِ أَحَدًا إِلَّا مَن ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ** "(O,) ğaybı bilendir. Ğaybına hiç kimseyi muttâlî kılmaz. Ancak Rasûlleri arasından razı olup (seçtikleri) müstesna."⁶⁰ Şu ayet de delildir: **وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ** "Ğaybın anahtarları Allah'ın yanındadır. (Ğaybı) O'ndan başkası bilmez."⁶¹

E. Beşinci Sınıf: Allah'tan başka bir varlığa kulluk edilip de kendisine edinilen bu kulluktan razı olan kimsedir. Bunun delili ise Allah Teâlâ'nın şu ayetidir: **وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَلَيْسَ بِنَذِيرٍ لَهُمْ** "İçlerinden her kim: 'Allah'ın yanı sıra ben de bir ilahım!' derse işte böylesini, cehennemle cezalandırırız."⁶²

Bunlar Şeyhin *Usulu's-Selase* isimli eserinde de geçmektedir. Aynı şekilde tâğûtların başlarından birisinin de insanları kendisine ibadet etmeye çağıran kimse olduğunu söylemiştir.

Ey sevgili kardeşim! İşte bunlar tağutların liderlerinin en önemlileridirler. Tek tek bunlar hakkında konuşacağız. Hatta bu zamanda yayılıp çoğalan bu tâğûtların liderlerini tekfir etmenin gerekliliğini Müslümanlara açıklayacağız. Allah Teâlâ'dan Müslümanların hepsi için afiyet istiyoruz.

60. Cin suresi, 26-27. ayetler

61. En'am suresi, 59. ayet

62. Enbiya suresi, 29. ayet

-A. BİRİNCİ SINIF HAKKINDA-

Tâğütlerin liderlerinin ilki Şeytan:

Şeytan kelimesi İblisi ve onun hizmetçisi olan insî ve cinnî şeytanları kapsamaktadır. O ki, Peygamberin düşmanıdır. Allah'ın Rasülü'ne salât ve selâm olsun. Onlar aynı şekilde Peygambere tâbi olanların da düşmanlarıdır. Onlar sapkınlığa davet eden ve Allah'ın yolundan alıkoyan kimselerdir. Laikler, milliyetçiler, münâfıklar ve İslâm dininden çıkmış olan mürted gruplarının hepsi bu tanıma girmektedir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: **وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ** **الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا** **وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ** **فَذَرَهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ وَلِتَصْغَى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرَوْهُ وَليَقْتَرِفُوا** **مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ** “Böylece her Peygambere insanların ve cinlerin şeytan olanlarını düşmanlar kıldık. Bazısı diğer bir kısmını aldatmak için sözün yaldızlısını vahyeder/fısıldar. Şayet Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. (Öyleyse) onları uydurdukları iftiralarıyla baş başa bırak. (Bırak onları kendi hâllerine!) Tâ ki ahirete inanmayanların gönülleri o (yaldızlı sözlerle) meyletsin, ondan (iyice) hoşlansın ve yapmakta oldukları kötülükleri yapmaya devam etsinler.”⁶³

Allah Teâlâ, Firavun ve onu destekleyenler hakkında şöyle buyurmuştur: **جَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ لَا يُنصَرُونَ** **وَاتَّبَعْنَاهُمْ** **فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ** “Onları ateşe davet eden imamlar/önderler kıldık. Kıyamet Günü de yardım olunmayacaklardır. Bu dünyada peşlerine bir lanet taktık. (Müminler onları andıkça lanet okur ve) Kıyamet Gününde de (yüzlerine bakılmaz, tiksiniyecek hâlde) çirkinleştirilmişlerdir.”⁶⁴

63. En'am suresi, 112-113. ayetler

64. Kasas suresi, 41-42. ayetler

Ey sevgili kardeşim! İslâm'a ters olan somut herhangi bir gruba çağırın kimse tâğûttur. İslâm'a zarar veren, şeriatı kötöleyen, onunla alay eden ister bunu yazıyla, ister bunu bir kitapta, ister bunu bir yazı silsilesi ile, ister bunu bir gösteriyle, ister bunu özel bir mecliste, ister bunu genel bir mecliste, ister bunu mizah olarak, isterse de ciddi olarak yapsın hepsi eşittir ve bu kişi kâfir tâğûttur.

İslâm'a, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e ve Allah'ın ayetlerine karşı saldırmak için kitap telif eder, makâle neşreder veya bunları duyurmak için cihazlarda yayarsa o kişi tâğûttur ve sapkınlığın önderidir.

Hangi yolla olursa olsun İslâm ile savaşıyor her kimse, diliyle, fiiliyle ve malıyla Allah'ın yolundan alıkoyan her kimse tâğûttur; insî veya cinnî şeytanların en büyük şeytanıdır. Müslümanın o zaman bu kimseye buğz etmesi, ondan kaçınması, onu tekfir etmesi, Allah için ona düşmanlık etmesi ve eğer bir yol varsa gücü yetiyorsa o kimseye savaş açması vaciptir.

-B. İKİNCİ SINIF HAKKINDA-

Tâğütlerin ikinci lideri Allah'tan başkasına kulluk etmek ve kendisine kulluktan razı olan varlıktır: İster bu kişi yaşarken kendisine ibadet edilsin ister de öldükten sonra ibadet edilsin hepsi eşittir. Şayet kendisine edinilen bu kulluktan razı olursa tâğüttür.

Bu tanıma tasavvufçuların imamları ve onlardan aşırıya gidenler de dâhil olmaktadır. O kimseler ki, Allah'tan başkasına ibadet ederler ve buna seslerini çıkarmazlar. Bilakis müritlerini irşad ederler, kendilerinden yardım dilemeyi, kabirlerini tavaf etmeyi ve kabirlerine gelinmesini benimserler.

Aynı şekilde bu tanıma parlamento üyelerinden Allah'ın dinine muhalif kanunlar oluşturan müşrikler de girmektedir veya Allah'ın kitabına ve Rasûlü'nün sünnetine muhalif kanunları kendisine yol edinmiş zalim hâkim de bu kavrama dâhil olur.

İşte bu kimseler rububiyyet özelliklerinden bir özelliği kendilerine aldıkları zaman -o özellik de hüküm koymaktır- insanları kendilerine ibadet etmeye çağırırlar: **إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ** “Hüküm yalnızca Allah’ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir.”⁶⁵

65. Yusuf suresi, 40. ayet; bu ayet ve kendisinden birkaç önceki ayeti de kapsayacak şekilde şöyle güzel bir açıklamayı buraya eklemek isterim: “Dedi ki: ‘Size rızık olarak yiyeceğiniz bir yemek gelmeden önce mutlaka yorumunu haber veririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiği bilgidendir. Şüphesiz ki ben, Allah’a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir topluluğun dinini terk ettim.’ ‘Babalarım olan İbrahim, İshak ve Yakub’un dinine uydum. Bizim herhangi bir şeyi Allah’a ortak koşmamız söz konusu dahi olamaz. Bu hem bize hem de insanlara Allah’ın lütuf ve ihsanındandır. Fakat insanların çoğu şükretmezler.’ ‘Ev zindan arkadaşlarım! (Hiç düşündünüz mü?) Birbirinden ayrı, darımadagınık rabler mi daha hayırlıdır, yoksa (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr olan Allah mı?’ ‘Sizin O’nu bırakıp da ibadet ettikleriniz, ancak sizin ve babalarınızın koyduğu, Allah’ın hakkında hiçbir delil indirmedigi birtakım isimlerdir. Hüküm yalnızca Allah’ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.’ (Yusuf suresi, 37-40. Ayetler) 37-40. ayetler göstermiştir ki:

a. Tevhîde çağrı, İslâmî çalışmaların temelidir. Her zaman ve mekânda muvahhidin önceliği tevhid olmalıdır. Yusuf’un zindanda olması, iftiraya uğraması, yanına gelenlerin tevhidi hiç

Bu tanıma aynı şekilde kendisine ibadet etmeye çağıran kimse de dâhil edilir. Aynı şekilde bu kimse de tâğûtların liderlerindedir. Şayet kendisine ibadet edilmese de. Aşırılığa çağıran ve bundan memnun olan kimse de bu kişilerdendir. Bu aşırılık ölümler hakkında da olabilir diriler hakkında da (bunların) hepsi eşittir. Saptırıcı şeyhler gibi kimseler. Bazılarından aktarıldığına göre ihtiyacı olan ve kendisine tâbi olan kimseyi bu (şeyhlerin) kabrine gidilmesiyle ve kendisinden yardım istenilmesiyle (şeyhler) doğru yola ulaştırmıştır. Bu kimse kavmine şöyle söyleyen Firavun gibidir: وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي “Ey ileri gelenler! Sizin için kendimden başka bir ilah bilmem.”⁶⁶

bilmiyor olmaları, sordukları rüyanın tevhidle uzaktan yakından ilgisinin olmaması, Yusuf’u tevhidi anlatmaktan alıkoymamıştır.

b. Tevhidin ana delili, çokluğun kaos, teklüğün selamet olması gerçeğidir. (Bk. 21/Enbiyâ, 22; 23/Mu’minün, 91) Tevhid; birey, toplum ve içinde yaşadığımız yeryüzü için düzen ve selamettir. Şirk ise tam aksine kaos, terör ve fitnedir. Razi edilmesi ve isteklerinin yerine getirilmesi gereken birden fazla rab, onlara kulluk edenlerin karşı karşıya gelmesine ve kaosa sebep olmaktadır. Müşriğin duygularında, düşüncelerinde, yönelim ve arzularında hep bir kaos vardır (22/Hac, 31). Çünkü onu yönlendiren ve razı etmesi gereken birçok merci vardır. Örf ve âdetler, ebeveyn istekleri, modern toplumun beklentileri, şahsi arzuları, manevi ihtiyaçları...

c. Hükmün/yasamanın/kanun yapmanın yalnızca Allah’a ait olduğuna inanmak ve buna göre yaşamak bir lüks değil, İslam inancının olmazsa olmaz esaslarındandır. Hükmün Allah’a ait olması, iki şeyle irtibatlandırılmıştır: Allah’a kulluk ve dosdoğru bir din. Hâkimiyet yetkisini Allah’a veren ve O’nun yasası dışında yasa tanımayanlar, Allah’a kul olan ve dosdoğru dinin mensuplarıdır. Egemenliği kayıtsız ve şartsız olarak Allah dışında herhangi bir şahıs, ideoloji veya kurumda görenlerse Allah’ın hakkında hiçbir delil indirmedığı birtakım isimlere/düşüncelere ibadet edenlerdir.” (Tevhid Meali) (Mütercim)

66. Kasas suresi, 38. ayet

-C. ÜÇÜNCÜ SINIF HAKKINDA-

Tagutların liderlerinden üçüncü lider: Gayb haberlerinden (gelecekte) bir şeyler bildiğini iddia eden kimsedir. Bu kimselerde, müneccim, sihirbaz, kâhin, kum falı bakıcısı, falcı ve bunlara benzer kimselerdir. Bunlar kendilerini, gelecekteki gaybî meselelerden haber vermek makamına atamışlardır ki, işte bu kimseler tâgütlerdir.

Gayb iki çeşittir, ey sevgili kardeşim:

Vâki gayb: O bağıntılı gaybtır. Bir şahsın yanında bilinir, bir başka şahsın yanında ise meçhuldür.

Gelecek gayb: Bu hakiki olan gaybtır. Bunu ancak Allah Teâlâ ve Allah'ın izin verdiği Peygamberleri bilebilir.

Kim ki bu gelecek gaybı bildiğini iddia ederse o kimse kâfirdir. Allah ve Rasûlü hakkında yalancıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurdu: **قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُنْعَمُونَ** “De ki: ‘Göklerde ve yerde Allah’tan başkası gaybı bilmez.’ Onlar, ne zaman diriltileceklerinin farkında değillerdir.”⁶⁷ Allah Teâlâ, Nebisi için şöyle buyurmaktadır ki, Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem) yaratılmışların en hayırlısıdır: **قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ** “De ki: ‘Size, ‘Allah’ın hazineleri benim yanımdadır.’ demiyorum, ben gaybı da bilmem, melek olduğumu da söylemiyorum. Yalnızca bana vahyedilene uyuyorum.”⁶⁸

Ey sevgili kardeşim işte bu nedenle Müslümanın gaybı bildiğini iddia edenlerle birlikte çalışmasından sakınması gerekir. Şayet Müslüman, o kişiyi gaybı bildiğine dair olan iddiasında doğrular ise Allah Teâlâ’yı inkâr etmiş olur.

67. Neml suresi, 65. ayet

68. En’am suresi, 50. ayet

Bu zamanda tedavi ve başka nedenler için sihirbaza ve şarlatanlara gitmekle imtihan olmak çoğaldı. Sihrin küfür olduğunu ve sihirbazın da kâfir olduğunu insanlar bilmediler. Şöyle ki, sihri uygulamak ancak şirk ile olur. (O sihirbazlar, falcılar) bazı ibadetleri şeytanlara sunarlar. Allah Teâlâ şöyle söyledi: *وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سَلِيمٍ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٌ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ* (Ve tuttular) şeytanların Süleyman'ın mülkü üzerine uydurdukları (batıl yalanların) peşine takıldılar. Süleyman kâfir olmadı fakat şeytanlar kâfir oldular. İnsanlara sihri ve Babil'deki iki meleğe, Harut ve Marut'a indirilen şeyleri öğretiyorlardı. 'Biz ancak bir imtihanınız/dinin için fitneyiz. Sakın küfre girme.' demeden kimseye onu öğretmiyorlardı."⁶⁹

İnsanların, gaybı bildiğini, gelecekte ve talih ile bir nasibin o kimseye geleceğinden haber verdiğini iddia eden kâhin ve münecimlere gitmekle imtihan olması gibi. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) sahih bir hadiste şöyle buyurdu: *"Kim kâhine gider de ondan bir şeyleri sorarsa kırk gün boyunca o kimsenin namazı kabul edilmez."* İmam Müslim rivâyet etti.

Yine aynı şekilde Allah Rasûlü şöyle buyurmuştur: *"Kim sihirbaza veya kâhine giderse ve onun söylediklerini de doğrularsa Muhammed'e ineni inkâr etmiştir."* Bu hadis sahih bir hadistir. Ahmed⁷⁰, Hâkim, Beyhakî ve diğerleri rivâyet etmişlerdir.

69. Bakara suresi, 102. ayet

70. Tam ismi Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezi'dir. 164 (780) yılı Rebiyulevvelinde (veya Rebiülâhir) Bağdat'ta doğdu. Kur'an-ı Kerim'i ezberledikten ve Bağdatlı âlimlerden bir müddet gramer ve fıkıh okuduktan sonra hadis öğrenmeye başladı (795). İlk hocalarından biri, kendisinden pek çok hadis yazdığı tanınmış muhaddis Hüseyim b. Beşir olup diğer hocaları arasında Sufyân b. Uyeyne, Yahyâ b. Said el-Kattân, Abdurrahman b. Mehdi, İmam Şâfiî ve Abdürrezzâk b. Hemmâm gibi âlimler bulunmaktadır. Ahmed b. Hanbel Bağdatlı muhaddislerden faydalandıktan sonra hadis tahsilini tamamlamak üzere önce Küfe'ye (799), ardından dört defa Basra'ya (802-816 yılları arasında), ayrıca Mekke, Medine, Dimaşk, Halep ve Cezire'ye seyahatler yaptı. Kırk yaşına kadar devam eden talebelik hayatından sonra hadis okutmaya başladı. Çok zaman 5000 kadar hadis tale-

Yıldız falcılığına gelince o da sihirden bir çeşittir. Allah Rasûlü şöyle buyurdu: *"Kim yıldızlarla ilgili bir ilmi öğrenirse sihirden de bir bölümü öğrenmiş olur. (Yıldız ilmi) arttıkça (sihir ilmi) de artar."* Ebu Davud sahih bir senetle aktardı. İmam Nevevi⁷¹ ve diğer âlimler bu hadisi sahih kabul ettiler.

besi onu dinlemek üzere çevresinde toplanır, bunlardan 500 kadarı hadis yazarken diğerleri onun tavırlarından, ahlâk ve edebinden faydalanmaya çalışırlardı. Ahmed b. Hanbel 12 Rebiülevvel 241 Cuma günü (31 Temmuz 855) Bağdat'ta vefat etti. Halifenin muhtelif kim-selere yaptırdığı tahminlere göre, cenazesinde altmış bini kadın olmak üzere 800 bin (veya bir milyon) kişi bulundu. Hayatında iki evlilik yaptı. İlk evliliğinden oğlu Sâlih doğdu. İs-fahan kadısı olan Sâlih'in annesi vefat ettikten sonra ikinci defa evlendi. Bu hanımından da el-Müsned'i rivayet edecek olan oğlu Abdullah dünyaya geldi. İkinci karısının ölümünden sonra bir câriye aldı. Ondan da üç oğlu ile bir kızı oldu. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.2, Sf.75-80) (Mütercim)

71. Tam ismi Ebû Zekerıyyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-Nevevî'dir. 631'de (1234) Suriye'nin güneyindeki Havran bölgesinde Nevâ köyünde doğdu. Hiç evlenmediği halde adı Yahyâ olanların genellikle yaptığı gibi Ebû Zekerıyyâ künyesini almıştır. Nevevi ergenlik çağında ticareti sevmeyişi halde babasının dükkânında çalıştı ve bu arada çevresindeki âlimlerin derslerine devam etti. On sekiz yaşına girince babası onu Dımaşk'a götürüp Revâhiyye Medresesi'ne yerleştirdi. Orada Ebû İshak eş-Şirâzî'nin Şâfiî fıkına dair et-Tenbih ve el-Mühezzeb adlı eserlerini ezberledi. İki yıl sonra babasıyla birlikte hacca gitti, dönüşte Medine'de bir süre kalarak oradaki âlimlerin derslerine katıldı. Kütüb-i Sitte'den başka İmam Mâlik'in el-Muvatta', İmam Şâfiî, Ahmed b. Hanbel, Osman b. Saîd ed-Dârimî, Ebû Avâne el-İsferâyîni ve Ebû Ya'lâ el-Mevsîlî'nin el-Müsned, Dârekutnî'nin es-Sünen, Ahmed b. Hüseyin el-Beyhakî'nin es-Sünenü'l-kubrâ, Begavî'nin Şerhu's-sünne, Humeydî'nin el-Cem' beyne's-Sahihayn ve Hatib el-Bağdâdî'nin el-Câmi' li-ahlâkî'r-râvi ve âdâbî's-sâmi adlı eserlerini çeşitli hocalara okuyarak icâzet aldı. Hadis ilmindeki hocaları kendisinden birçok hadis kitabını dinlediği Ziyâ b. Temmâm el-Hanefî, Sahih-i Müslim'i okuduğu Ebû İshak İbrâhim b. Ömer el-Vâsîti, on yıl boyunca daha çok Sahih-i Buhârî ve Sahih-i Müslim hadislerinin şerhi konusunda faydalandığı İbrâhim b. İsâ el-Murâdî el-Endelüsî ve Ebû'l-Ferrec İbn Kudâme gibi muhaddislerdir. Fıkıh ilmindeki hocaları arasında İshak b. Ahmed el-Mağribî, Dımaşk müftüsü Ebû Muhammed Abdurrahman b. Nüh b. Muhammed el-Makdisî, Ebû'l-Hasan Sellâr b. Hasan el-İrbîlî, fıkıh usulü okuduğu kadı Ebû'l-Feth Omer b. Bündâr et-Tiflîsî ve gramer okuduğu âlimler içinde İbn Mâlik et-Tâi bulunmaktadır. Nevevi kendini yetiştirdikten sonra talebe okutmaya ve 660 (1262) yılından itibaren eser vermeye başladı. Kendisi de pek çok âlim yetiştirdi. Hayatının son altı yılında ondan hiç ayrılmadığı için "Muhtasarü'n-Nevevî" lakabıyla anılan İbnü'l-Attâr Ebû'l-Hasan Alâeddin Ali b. İbrâhim ed-Dımaşkî bunların en tanınmışıdır. Diğer talebeleri arasında İbn Ferah el-İşbili, Bedreddin İbn Cemâa, kadı Ziyâeddin Ali b. Selim el-Ezraî, Yûsuf b. Abdurrahman el-Mizzî, kâdilkudât Şemseddin İbnü'n-Nakîb Muhammed b. İbrâhim ve Ebû'l-Fidâ İbn Kesir'in babası Ebû Hafs Şehâbeddin Ömer b. Kesir gibi şahsiyetler vardır. Çeşitli medreselerde hocalık yapan Nevevi, 665 (1267) yılında Ebû Şâme el-Makdisî'nin vefatıyla boşalan Eşrefiyye Dârülhadisi şeyhliğine getirildi ve ölümüne kadar bu görevini sürdürdü. Nevevi, kendisine "sefer izni" çıktığını söyleyerek hocalarının kabirlerini ve tanıdıklarını ziyaret etti, kitaplarını medreseye vakfetti, Kudüs'ü de ziyaret edip köyüne döndü ve 24 Receb 676'da (21 Aralık 1277) Nevâ'da vefat etti. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.33, Sf.45-49) (Mütercim)

Şu yıldız falcılığındandır: Londra veya Paris'te yayınlanan bazı dergilerin farklı yerlerde çıkan yıldızlara veya başka şeylere bakarak geleceği tahmin etmeleri. Ey sevgili kardeşim işte bunların tümü tâğutların liderlerindendirler. Ruhları çağırdığını iddia eden kimse de bu başlığa girer. O kimse ki, el falıyla veya fincan falıyla veya bunların dışında ismi ne olursa olsun gelecekten haber verdiğini iddia ettiği bir şeyle bu işlerini gerçekleştirir.

İşte bu kimseler tâğutların liderlerindendirler. Bunları tekfir etmek, bunlara buğz etmek, bunlardan berî olmak ve bunlara düşmanlık etmek vaciptir. Onlara tâbî olmak ve gitmek katışıksız bir cahillik, alçak ve sefil bir yoldur. Çünkü onlar ancak hurafe olan şeyleri söylerler ve bu da beşerî kanunlardan bir çeşittir.

Bu zamanda cahiliye devrinin kanunlarına insanların dönmeleri baş gösterdi. Bugün falcılara ve sihirbazlara gitmeleri çoğaldı. Ta ki iş öyle bir duruma geldi ki, batılı bazı kâfirler yaptıkları hünerli işlerle insanları fitneye düşürdüler ve durum öyle bir hâl aldı ki, insanlar gelecekten haber almak için ve ne yapacaklarını öğrenmek için sihirbazlara, kâhinlere başvurur oldular.

-D/E. DÖRDÜNCÜ ve BEŞİNCİ SINIF HAKKINDA-

Ey sevgili kardeşim! Tâğûtların liderlerinden dördüncü ve beşinci olan liderlere gelince onlar da Allah'ın hükümlerini değiştiren hâkimler ve de Allah Teâlâ'nın indirdiğinin dışındaki hükümle hükmedenlerdir.⁷²

İslam kardeşim! İslam ümmeti bu asırda olduğundan çok başka hiçbir asırda bu kadar imtihan olmadı. Allah'ın Nebî (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i göndermesinden tâ ki iki asır öncesine kadar Müslümanlar Allah Teâlâ'nın şeriâtı ile yönetiliyorlardı. Ancak kısa bir dönem geldi ki, o dönemde Tatarlar Cengiz Han'ın oluşturduğu "Yesak" isimli hükümler ile hükmettiler.

Bu "Yesak" isimli kanunları Cengiz Han, İslâm'dan, Hristiyanlıktan, Yahudilikten, kendi babalarının ve dedelerinin âdetlerinden oluşturdu. Kendisinden sonra gelen torunları ise Müslümanların oturduğu ve Tatarların işgal ettiği şehirlerde bu hükümler ile hükmettiler. İşte bu kısa dönem Müslümanlara tesir etmedi. Çok geçmeden bu durum değişti. Allah Teâlâ, Tatarları bozguna uğrattı. Müslümanlar İslâm'a sımsıkı tutundular, biliyorlardı ki Tatarlar batıl üzeredirler. Aynı şekilde Tatarların bu devrimi de hızlıca döndü. Onların orduları da geriye döndü. Bundan sonra az bir zaman Tatarlar İslâm'a girdiler. Onların orduları şuan Rusya olarak bilinen yerlerdeki birçok şehri fethettiler. Bununla birlikte İslâm âlimleri Yesak'ı ve onun sakıncalarını beyan etmeye başladılar.

Bu işe başlayanların başında zamanın ve Müslümanlarının imamı Şeyhu'l-İslam Ebu Abbas İbn Teymiyye (*rahimehullah*) geliyordu. O ilmiyle tek başına Tatarlar ile apaçık bir şekilde karşı karşıya geldi. İlme nispet edilen mutefakkihlerin bazıları Tatarların durumu

72. Muellif burada sırayı karıştırmıştır yahut iki benzer konuyu bir araya getirmiştir. C maddesinde bunlardan bahsetmesi gerekirken orada gayb noktasına değinmiştir. Bizde eserin tertibine uyduk. Ondan bir şey değiştirmemekle beraber gerçek tertip işaret ettiğimiz gibidir. (Editorün Notu)

hakkında şüphe duyduklar. Şöyle ki, Tatarların bazı yöneticileri Müslüman olduklarını iddia ediyorlardı. Onlarla birlikte müezzin, kadı, müfti de bulunuyordu fakat onlar "Yesak" ile hükmediyorlardı. Şam'da savaştıklarında onları öldürmenin hükmü hususunda insanların bazıları şüphe duyduklar. İslam ordusu onları öldürmek için harekete geçti. Şeyhu'l-İslam meşhur olan şu sözünü söyledi: "Beni o tarafta (yani Tatarların tarafında) görürseniz ve başımın üzerinde Kur'an-ı Kerim de olsa beni öldürün." Onun fetvalarının birçoğu bu Tatarların hâli hakkında sâdır olmuştur. Kim ki, dinin zaruri olarak bilinen hükümlerinin bir hükmünün dışına çıkarsa o kimsenin öldürülmesi vaciptir şayet dinin bir başka hükmü o kimsenin yanında bulunsa bile (yani dinin bir başka hükmünü uygulasa bile). Nitekim sahâbenin hepsi zekâtı vermeyenlerle savaştığı gibi.

Şeyhu'l-İslam'ın bu konudaki fetvaları *Mecmû'u'l-Fetevâ* isimli eserinin 28. cildinin ikinci yarısında bulunmaktadır. Dileyen kimse oraya bakabilir.

Daha sonra Şeyhu'l-İslam'ın öğrencilerinden İmam, Allame İbn Kesir Maide suresinin tefsirinde bu "Yesak" isimli hükümler ile hükmetmenin İslam'dan çıkaran büyük bir küfür olduğunu belirtti. Kim ki, bu kitapla muhâkeme olursa o kişinin -tâ ki Kur'an'a ve sünnete dönünceye kadar- öldürülmesi vaciptir. Kur'an ve sünnet dışında bir şeyle az da olsa çok da olsa muhâkeme olunursa savaşmak vaciptir. Üstad Şeyh Süleyman b. Sehman'ın fetvalarını sunduktan sonra Allah dilerse İbn Kesir'in de fetvalarını sunacağım.

Bundan sonra da Müslümanların İslam şeriatı ile yönetildikleri bir dönem geldi. Tâ ki kâfirler gelinceye kadar. İngiliz, Fransız, İtalyan ve diğer Haçlı Hıristiyanlar geldiler. Müslümanların memleketlerinin büyük bir bölümünde hükmettiler. Müslümanların şehirlerinde hüküm sürdüklerinde acele bir şekilde (İslam şeriatını kaldırmak için) çaba harcadılar. Fakat aynı şekilde bunun da karşılığı

İslam şeriatını Müslümanların hükmünden çıkartmaya çalıştıkları için sert oldu. Aşamalı bir yolla bunu gerçekleştirdiler. Böylece istedikleri şeyde başarılı oldular.

Yaklaşık 150 seneden beri Türkiye'de bu oldu. Sonra câhiliyye kanunları Mısır'a girdi. Aynı şekilde uzun bir süredir -20.yüzyılın ikinci yarısından itibaren yani yaklaşık 140 yıldır- câhiliyye kanunlarının Müslümanların şehirlerine girdiği gibi. Müslümanların kanları, ırzları ve malları hususunda hükmettiler. (Sömürgecilik olduğu zaman) bundan sonra ancak kötü ahlaklı bir topluluk bulundu. Derileri Arap, dış görünüşleri Arap, dilleri Arap fakat kalpleri Avrupalı. Allah'ı inkâr eden, dinleri laiklik olan bir topluluk. Bu azınlık, Müslümanların beldelerinde hükmetti. Hoşgörüsüz bir şekilde İslâm ile savaştılar ve buna devam ettiler. Bu durum bugünde doğusundan batısına kadar Müslümanların beldelerinin büyük bir kısmında⁷³ mevcuttur.

Şu hâlde ümmet, bu Hıristiyan kâfir Avrupa'dan alınma cahil kanunlar ile yönetilmekle ve Allah'ın şeriatının hükmünden (yani hüküm olarak uygulanmasından) ayrılmakla imtihan edildi. İşte bu durum şu anda Müslüman beldelerinde mevcuttur.

Müslüman âlimler bu konuda fetva verdiler ve bu hususu ihmal etmediler. Bu konuda konuştular ve anlattılar. Sakındılar ve uyardılar. Vicdanlara dokundular. Müslümanlara bu konuyu açıkladılar ve onlara hücceti ikâme ettiler. Bu kanunları onlara açıkladılar, bu (tağutların kanunları) Allah'ın kitabının ve Rasûlü'nün sünnetinin yerine gelmiştir. Şeyh Muhammed b. İbrahim Âl'uş Şeyh'in de *Tahkimu'l-Kavânin* isimli eserinde bunun apaçık büyük küfür olduğunu söylediği gibi.

73. Bilakis Müslümanların beldelerinin tümünde mevcuttur. (Minberu't Tevhid ve'l Cihad)

Bu konu hakkında Üstad Ahmed Şakir'de İmam Ahmed'in *Müsned*'ine yazdığı tâlikte ve İbn Kesir'in tefsirinin muhtasarına yazdığı tâlikte konuştu. O muhtasar tâlike de *Umdetu't Tefsir* adını verdi. Dileyen kimse onun kelamına da oradan bakabilir.

Ey kardeşim! Şayet kişi yüce Kur'an'ı düşünürse onu tefekkür ederse ve Allah'ın Rasûlü'ne indirmiş olduğu ayetlerin manalarına bakarsa Allah Teâlâ'nın şeriatı ile hükmetmenin rükunlardan bir rükun olduğunu, Allah'ı birlemenin asıllardan bir asıl olduğunu ve akidenin temellerinden bir temel olduğunu bulacaktır. Bu Kur'an-ı Kerim'de sabittir. Nisa, Maide, En'am, Nur ve diğer sureleri oku. Orada apaçık bir şekilde bunları bulacaksın.

İmam İbn Kayyım "*Medâricu's-Sâlikin*" isimli eserinde rıza bölümünde şunları söyledi: "Rab olarak Allah'tan razı olmak; korumasına girmek ve ihtiyaçlarını açmak hususunda Rab olarak Allah'tan başkasını edinmemektir. Allah Teâlâ şöyle buyurdu: **قُلْ أَغْنِيَ اللَّهُ عَنْيَ** "O, her şeyin Rabbi iken, Allah'ın dışında bir rab arar mıyım hiç?"⁷⁴ Surenin başında ise şöyle buyurdu: "**De ki: 'Gökleri ve yeri yoktan var eden Allah iken...**" Yani kendisine ibadet edilen, yardımcı olan, sığınılan olarak. Bu, sevgiyi ve itaati içeren bir dostluktur. Ortasında ise Allah Teâlâ şöyle buyurdu -yani En'am suresinin ortasında-: **أَفَغْنِي اللَّهُ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا** "(De ki:) 'O, her şeyi detaylandıran bir Kitab'ı size indirmişken, Allah'tan başka bir hakem mi arayacakmışım?"⁷⁵ Yani: Sizinle benim aramda Allah'tan başka hükmedecek birisini mi isteyeceğim? İhtilafa düştüğümüz konularda biz O'na muhâkeme oluruz. O'nun kitabı hâkimlerin önderidir. Nasıl olur da O'nun kitabından başka bir kitaba muhakeme oluruz? Yeterli olacak, apaçık ayrıntılı bir şekilde Allah, kitabını indirdi."

74. En'am suresi, 164.ayet

75. En'am suresi, 114.ayet

Sonra İbn Kayyım şöyle söyledi: “İnsanların birçoğu Rab olarak Allah’tan razıdırlar. Fakat sadece veli ve yardımcı olarak O’ndan razı olmamaktadırlar. Bilakis kendilerini Allah’a yakınlaştıracaklarını zannettikleri kimseleri veli ediniyorlar. İnsanların birçoğu hâkim olarak muhakemeleşecekleri, davalasacakları ve hükmüne razı olacakları O’ndan başkasını istiyorlar. Bununla birlikte tevhidin rûknü üçtür: Rab olarak, İlah olarak ve hâkim olarak Allah’tan başkasını kabul etmemektir.”

Ey sevgili kardeşim! Allah’ın indirdikleri dışında hükmedenler tâğûtların en büyük tâğûtlarıdır.

Şeyhu'l İslam Muhammed b. Abdulvehhab’ın “*Usulu’s-Selase*” isimli eserine yazdığı haşiyesinde Şeyh Abdurrahman b. Kâsım, Muhammed b. Abdulvehhab’ın şu sözünü şöyle şerh etti: “Kim ki Allah’ın indirdiğinin dışındakilerle hükmederse; Câhiliyye kanunları ile hükmedenler gibi veya uluslararası kanunlar ile hükmedenler gibi. Aksine Allah’ın indirdiğinin dışındaki bütün kanunlar ile de olabilir. İster bu kanunlar ile hükmedenler veya bu kanunları oluşturan kimseler de olabilir. O kişi tâğûtların en büyüğü olan tâğüttür. Rahmân’ın şeriatı dışında kullara hükmedenler hakkında âlimler onların kâfir olduklarına hükmetmişlerdir.

Bu kimseleri Hafız İbn Kesir (*rahimehullah*) Maide suresinin tefsirinde açıklamıştır. Az bir zaman sonra onun sözlerini Allah izin ve verirse aktaracağım. Onun açıklaması şu ayetin altında geçmektedir: **“Yoksa cahiliyenin hükmünü mü istiyorlar?”**⁷⁶ Aynı şekilde Üstad Abdurrahman b. Hasan “*Kurratu Uyûn el-Muvahhidin*” isimli eserinin Allah Teâlâ’nın şu sözünü açıkladığı bölümünde de söylemiştir: **“الْم تَر إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا**

76. Maide suresi, 50.ayet

indirilene (Kur'an) ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tağuta muhakeme olmak istiyorlar.”⁷⁷ Şeyh Muhammed b. İbrahim “*Tahkimu'l Kavanin*” isimli risalesinde, Şeyh Hammad b. Atik “*Sebilu'n Necat ve'l Fikâk*” isimli risalesinde bu konudan bahsettiler. Aynı şekilde bu konuya Üstad Allame Abdulaziz b. Bâz⁷⁸ “*Nakdu'l Kavamiyyeti'l Arabiyye*” isimli kitabında işaret etti.

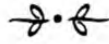
Fetva kurulu “*Mecmu'u Feteve el-Lucne*” isimli eserin birinci cildinin 542. sayfasında şöyle söyledi: “Ayette -yani ‘Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? ...’⁷⁹ ayetinde- tâğût ile kast edilen: Muhâkeme olma da Allah'ın kitabından ve Nebisinin sünnetinden sapılıp (başka) bir nizama, üretilen kanunlara, geleneklere, miras olarak bırakılan âdetlere, aralarını ayırması için kabile reislerine, bir topluluk lideri olarak görülen kimseye veya kâhine yönelinmesidir. Buradan da ortaya çıkmaktadır ki, Allah'ın hüküm koymasına benzer olarak muhâkeme olmak için konulmuş kanunlar tâğût manasının kapsamına girmektedir.”

77. Nisa suresi, 60.ayet

78. Tam ismi Abdulaziz b. Abdillâh b. Abdurrahmân Âli Bâz'dır. 22 Kasım 1912 tarihinde Riyad'da doğdu. Ziraat, ticaret ve ilimle uğraşan, bazı mensupları kadılık yapmış olan bir aileye mensuptur. Üç yaşında iken babası vefat edince annesinin himayesinde yetişti. Kur'an-ı Kerim'i ezberledi. On altı yaşında gözlerinden hastalandı ve yirmi yaşına gelmeden görme duyusunu tamamen kaybetti. İlim tahsilinde özellikle Muhammed b. Abdülvehhâb'ın soyundan gelen üç âlimden faydalandı. Bunların en önemlisi ve üzerinde en çok etki bırakanı, 1928-1938 yılları arasında derslerini takip ettiği Suudi Arabistan muftusu Muhammed b. İbrahim Âlu's Şeyh, diğer iki hocası da Muhammed b. Abdüllatif Âlu's-Şeyh ile Sâlih b. Abdülaziz Âlu's-Şeyh'tir. Riyad Kadısı Sa'd b. Hamed b. Atik, beytûlmâl vekili Hamed b. Fâris ve Mekke'de Sa'd Vakkâs el-Buhâri'den de ders aldı. Bunlardan tefsir, hadis, fıkıh, kıraat, nahiv, sarf, fıkıh usulü, tarih, hadis usulü, ferâiz gibi ilimleri ve Muhammed b. Abdülvehhâb'ın eserlerini okuyup Hanbeli-Selefi ekolüne uygun klasik eğitimini tamamladı. İbn Bâz 13 Mayıs 1999 tarihinde vefat etti. Cenaze namazı ertesi günü Mescid-i Harâm'da kılınarak Makberetu'l-Adl'de defnedildi. (TDV. İslâm Ansiklopedisi, C.Ek-1; Sf.24-26) (Mutercim)

79. Nisa suresi, 60.ayet

Yine aynı cildin 546. sayfasında Allah'ın şeriatı dışındaki kanunlar ile hükmeden sistemler hakkında dediler ki: "Hükmetmek, Allah'ın indirmiş olduğu kanunların dışında olursa o zaman o hükümet İslâm'ın dışında olur."

-VAHİY İLE HÜKMETMEMEK İKİ ÇEŞİTTİR-

Ey sevgili kardeşim! Allah Teâlâ'nın indirdiğinin dışında hükmetmek iki çeşittir: Burada belirli bir konu hakkında hüküm vardır. Kadı, hata ettiğini, suçlu olduğunu biliyor fakat tüm durumlarda şeriata göre hükmediyor. Hevâsına tâbi olarak ve şeriatı uzaklaşarak bir iki veya daha fazla bu şekilde hüküm verdiğinde hatalı, suçlu olduğunu ve bunun kendisine helal olmadığını bilir. Bu durumda o kadıya asi olarak itibar edilir. Bu durum İbn Abbas'ın ve diğer ilim ehlerinden kimselerin söyledikleri şu sözdür: "Bu küçük küfür amelidir."⁸⁰ Yani bu küfür dinden çıkarmayan küfürdür. Fakat o büyük günahlardan olan büyük bir günahdır. Şeyh Muhammed b. İbrahim'in de söylemiş olduğu gibi.

İkinci çeşit ise ümmetin geneline bütün hâllerde Allah'ın indirdiğinin dışında hükmetmektir. Genel kanun koymak gibi. İster bu genel kanun koymak hayatın bütün yollarını kapsayan veya kişisel durumların dışındaki durumları kapsayan bir anayasa olsun isterse de dinin zorunlu kısmından bilinen dinin parçalarından bir parça hususunda kanun koymak gibi olsun hepsi eşittir. İşte bu durum büyük küfürdür.

Şu misal üzere bize varsayımda bulunulsa: "Hâkimlerden bir hâkim insanlara hükmederken şöyle söyleyerek hüküm verse: 'Kadın ve erkeği miras hususunda eşit tutmak size vaciptir.' Bu dinin bir parçası hususunda kanun koymaktır. Müslümanı bu hükümle sorumlu tutmaktır. Bu hâlde bu amel küfür amelidir. Çünkü verilen bu hüküm Allah'ın kitabında ve Nebî (sallallahu aleyhi ve sellem)'in sünnetinde belirttiği hükümle açıkça çelişmektedir.

80. Arapça metinde bu ibare "kufrun dune kufr" olarak geçmektedir. Bu küfür asıl küfürden farklı olarak kişiyi dinden çıkarmayan küfürdür. (Mütercim)

Muhammed b. Useymin'e⁸¹ belirli bir konuda hükmetmek ile genel bir konuda hükmetmek arasında bir farkın olup olmadığı soruldu: Dedi ki: "Evet, ilk olarak zikrettiğimiz belirli bir konu hakkında hükmetmek küçük küfürdür. Genel kanun koymak, genele hükmetmek ki, bununla Müslümanların tümünü (o hükümleri uygulayanlar) sorumlu tutarlar, bütün insanlara bu hükümler ile hükmedilir. İşte bu büyük küfürdür. Bu açıklamanın dışında bir izah yapmak mümkün değildir. Böyle yapan bir kimsenin ömrünün kabul edilmesi de mümkün değildir. Çünkü böyle yapan bir kimse kendisinin şeriattan daha üstün olduğuna inandığı için yapmaktadır. Kim bir şeyden başka bir şeye sapar ve o şeye de uzun bir süre bağlı kalırsa bu o kişinin, o şeyi Allah'ın şeriatından daha faziletli ve daha güzel olduğuna inandığını gösterir."⁸²

81. Tam ismi Ebû Abdillâh Muhammed b. Sâlih b. Muhammed b. Süleymân el-Useymin et- Temimi'dir. 9 Mart 1929'da Necid bölgesindeki Kasım vilâyetine bağlı Uneyze şehrinde doğdu. Küçük yaşta anne tarafından dedesi Abdurrahman b. Süleyman ed-Dâmiğ'in yanında Kur'an'ı ezberledi. Uneyze'de bazı medreselerdeki hocalardan ders aldı. Abdurrahman b. Nâsir es-Sa'dî'nin talebesi ve daha sonra Uneyze kadısı olan Muhammed b. Abdulaziz el-Mutavvi'den akaid, fıkıh, nahiv, sarf; Kadı Abdurrahman b. Ali b. Üdân'dan fıkıh ve ferâiz; Abdurrezzâk Afifi'den Arap dili ve edebiyatı okudu. Buradaki asıl hocası on altı yıl boyunca kendisinden akaid, tefsir, hadis, fıkıh gibi dersler aldığı Abdurrahman b. Nâsir es-Sa'dî'dir. Riyad'da 1952'de açılan lise seviyesindeki el-Ma'hedü'l-ilmî'yi 1954'te bitirdi, ardından döndüğü Uneyze'de aynı adı taşıyan okulda müderrisliğe başladı, bir taraftan da Sa'dî'nin derslerine devam etti. Bu arada İmam Muhammed b. Suûd Üniversitesi Şeriat Fakültesi'nden mezun oldu (1957). Kendisine teklif edilen kadılık görevini kabul etmeyen Useymin, 1987'den vefatına kadar Suudi Arabistan Yüksek Âlimler Heyeti'nde üye olarak bulundu. 1985'te kuruluşundan itibaren yine ölümüne kadar Uneyze'de Kur'an-ı Kerim Hâfızlığı Cemiyeti'nin başkanlığını yaptı; el-Câmiü'l-kebir'de hocası Sa'dî'nin vefatından itibaren Kasım 2000 tarihine kadar cuma hutbelerini okudu. Radyo programlarında sorulan sorulara cevap verdi, "Ahkâmün mine'l-Kur'âni'l-Kerim" adlı programı yürüttü. 1994'te Uluslararası Kral Faysal İslâm'a Hizmet ödülünü aldı. Kral Hâlid b. Abdülaziz tarafından kendisine bağışlanan bir apartmanı o da öğrencileri için yurt olarak vakfetti. 10 Ocak 2001 tarihinde Cidde'de vefat eden Useymin, cenaze namazı Mescid-i Harâm'da kılındıktan sonra Makberetü'l-adl'de hocası Abdülaziz b. Bâz'ın yanına defnedildi. (TDV. İslam Ansiklopedisi, C.Ek-2; Sf.625-626) (Mütercim)

82. KİM ALLAH'IN İNDİRDİKLERİYLE HÜKMETMEZSE ONLAR KÂFİR, ZALİM VE FASIKLARDIR

SORU: Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyen kimseler hakkında "kâfir, fasık, zalım" isimlerinin verilmesi tek bir isimlendirme midir yoksa ayrı ayrı kimselere verilen farklı isimler midir?

CEVAP: Bismillah, Elhamdullillah. Önemli ve büyük bir meseleden sordunuz. Müşrik ve kafirler için "cahil, zalim, fasık" isimleri birçok yerde "küfür ve şirk" in eş anlamlısı olarak kullanılmıştır.

CAHİL, ZALİM VE FASİK KELİMELERİNİN ANLAMI

"Cahillerden ise yüz çevir." (Araf 199) ayet-i bunun gibidir. Zira burada Nebi aleyhisselâm'a atayan, davet-i hakkında ileri geri konuşan müşrikler söz konusu edilerek onlara "Cahiller" denmiştir. Yine şu ayette de müşrikler için "De ki: "Ey cahiller! Bana Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz?" (Zümer, 64) Burada Allah (azze ve celle) müşriklere "Cahiller" olarak seslenmiştir (Zuhaylî, Munir, XII, 334).

Fasık, fasık kelimesi küfür ve kâfir ile eş anlamlı kullanılmıştır. Allah (azze ve celle) şu ayette fâsıkın karşısında imanı getirmiştir: "İman eden kimse, fasık [kâfir] olan gibi olur mu?" (Secde, 18). Bu ayet mümin ile kâfirin eşit olmadığını vurgulamaktadır (Kurtubî, XIII, s.598). Zaten ayet-in devamında "Ama fasık olanların karargahı ateştir. Ondan her çıkmak istediklerinde tekrar oraya çevrilirler ve onlara: "Yalanladığınız o ateşin azabını tadın" denilir" (Secde, 20) buyrularak bahsi geçen fasıkların ateş azabını yalanlayan kâfirler oldukları ifade edilmiştir. Yine münafıklar için de fasık ismi kullanılarak: "Münafıklar fasıkların tâ kendileridir" (Tebe, 6) denilmiştir. Bunun için fasık kâfirden daha geniş anlamlıdır. Eğer köken olarak kâfir kişiye, fasık denirse; onun aklın ve fitratın gereği olan hükmü ihlal ettiğinden dolayıdır (Rağib, Mufredât, II, s.189).

Zulüm ve zalim kelimesi de küfür ve şîrk anlamında kullanılmıştır. Zulmün en büyüğü insan ile Allah (azze ve celle) arasında olan zulümdür. Bu ise küfür, şîrk ve nifaktır (Rağib, Mufredât, II, s.61-62). "Şîrk elbette en büyük zulümdür." (Lokman, 13). Şu ayette böyledir: "Zalimlere asla meyletmeyin" (Hud, 113) Buradaki zalimler müşriklerdir (Zuhaylî, Munir, VI, 410). Yine kâfir olarak kullanılan başka bir yerde şu ayettir: "Kendisine gelen gerçeği [Kur'an'ı] yalan sayandan daha zalim kimdir?" (Zümer, 32). Burada da Kur'an'ı yalanlayan kâfir için zalim ismi kullanılmıştır.

Maide suresinde yer alan "Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenler kâfirlerin, zalimlerin ve fasıkların tâ kendileridir" (Maide, 44-45-47) ifadelerinin tümü tek bir hükme işaret etmektedir. Bazılarının söylediği gibi bu durum "inkar eden için kâfir, ikrar ettiği halde onunla hükmetmeyen için zalim ve fasık" şeklinde değildir. Farklı isimlerin kullanılması onlar içinde tafsilata gidildiği anlamına gelmez. Çünkü bu isimlerin aslı, kullanıldığı yere uygun olarak tefsir edilir. Burada da "zalim ve fasık" isimleri kâfir anlamında kullanılmıştır.

KELİMENİN KULLANDIĞI DÖNEM VE SİYAKIN ÖNEMİ

Eğer biz sonradan oluşturulan istilahlara uygun olarak tefsir yapmaya kalkarsak ortaya çirkin bir manzara çıkar. Mesela cahil kelimesini, okuma yazma bilmeyen basit kimse olarak kabul edecek olursak o halde ondan nasıl yüz çevrilme emri verilir, diye sormamız icab eder. Zira şeriat sahibi bilmeyenlere öğretme, duymayanlara duyurma emri vermiş, cahilleri eğitmek için kitap indirmiştir. İnsan onlardan yüz çevirdiği takdirde onların cehaleti kendileri için baki kalır. Diğer kelimelerde de buna benzer sorunlar ortaya çıkar.

Bunun için kelimeler ve istilahları kullanıldığı dönem içinde hangi anlama geldiğini tespit etmeksizin sadece lugate uygun olarak tefsir edemeyiz. Söz konusu metnin kullanıldığı dönemi, o tabaka içinde yer alan insanların nasıl anlamlar yüklediğini bilmemiz zaruridir.

Bize Ubeydullah b. Muâz rivâyet etti. (Dedi ki): Bize babam rivâyet etti. (Dedi ki): Bize Şu'be, Amr b. Murre'den rivâyet etti. (Dedi ki): Bana Zâzân rivâyet etti. (Dedi ki): İbn-i Ömer'e: Bana Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem)'in meşrubattan senin dilinle neyi yasadığını söyle! Ve bunu bana bizim dilimizle açıkla! Çünkü sizin bizim dilimizden başka bir diliniz var, dedim. [Sonra kaplara ilgili İbn Ömer'in rivayetini aktardı]. (Muslim, Fırbe 6)

Zâzân kapların Sahabe döneminde hangi anlamda ve hangi lafızla kullanıldığını İbn Ömer'e sordu ve sorusunun sebebinin lügatın zaman içinde değiştiğine bağlayarak "Çünkü sizin bizim dilimizden başka bir diliniz var" dedi. Bu rivayet her ikisinin de Arap lisanını kullanmasına rağmen belli bir tabakanın kendine ait bir istilah mecmuası olduğunu göstermektedir. Böylece nassların, fetva ve görüşlerin tespitinde bugünün kavramları ve istilahlarını esas

almaktan kaçınılmasını tembih ederek meseleyi o dönemin lügatına götürmek gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu önemli bir kaidedir.

Bu ayette de "zalim ve fasık" isimleri yeni ve alternatif bir isim olarak kullanılmamıştır. Tek bir isim ve hükümle birlikte yeni sıfatlar olarak ele alınmıştır. Yani "onlar kâfirlerdir, hatta zalim olan ve fasık olan kâfirlerdir" demek gibidir.

MÜFESSİRLERİN GÖRÜŞLERİ HATALIDIR

Mufessirlerin bu ayet hakkında genel olarak kullandığı şu görüş tahkik edilmemiş hatalı bir görüştür.

Onlar şöyle der: "İbni Cerir et-Taberi, Salih'in şöyle dediğini nakletmektedir: "Maide suretindeki: "Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse..." şeklindeki üç ayet-i kerimde Müslümanlarla alâkalı bir taraf yoktur. Bunlar kâfirler hakkındadır"

er-Razi şöyle der: Ancak böyle bir görüş zayıftır. Çünkü muteber olan lafzın umumiliğidir, sebebin hususi oluşu değildir. Daha sonra İkrime'den: "Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse..."den bu buyruklarla ilgili şöyle söylediğini nakletmektedir: Bu buyruklar kalbiyle inkâr edip diliyle reddedenleri kapsar. Kalbiyle bunun Allah'ın hükmü olduğunu bilip diliyle de Allah'ın hükmü olduğunu ikrar etmekle beraber, bunun zıddını yaparsa böyle bir kimse Allah'ın indirdiği ile hükmeden, ama bu hükmü terkeden bir kişidir. Dolayısıyla böyle birisinin bu ayet-i kerimenin kapsamına girmesi gerekmez. Daha sonra er-Razi: "İşte doğru cevap budur, doğrusunu en iyi bilen Allah'tır." der.

Özetle, Allah'ın indirdiğinden başkasıyla hükmetmeyi helâl kulan ile kalbiyle Allah'ın hükmünü kabul edip diliyle de onu reddeden kimse hakkında tekfir söz konusudur. Kâfir olan böyle birisidir. Ancak Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyen ve bu konuda hata edip günah işleyen kimse kusurlu hareket eden fasık bir kimsedir. Allah'ın indirdiğinden başkasıyla hükmedilmesini rıza karşıladığından dolayı sorumlu olacaktır." (Zuhayli, Munir, III, 475).

BU GÖRÜŞÜN YANLIŞ OLMA SEBEBİ

Kendisine itimad edilen çoğu müfessir ayeti yukarıda zikredilen şekliyle tefsir ederler. Ancak belirttiğimiz gibi bu -tafsilata ve beyana gidilmediği sürece- hatalı bir tefsirdir. Bu tefsirin kaynağı ise İbn Abbas ve İkrime'ye dayanmaktadır.

İbn Abbas bu ayette ki küfrü, küçük küfür yani dinden çıkarmayan küfür olarak tefsir etmiştir. Ancak İbn Abbâs'tan gelen bu rivayet zayıftır. Zira bu sözü ondan nakleden raviler arasında Hışam b. Hüceyr vardır ve o da muhaddisler tarafından zabt yönüyle tenkit edilmiştir. Dininde herhangi bir kusur olmamasına rağmen rivayetleri karıştırma noktasında Ahmed, Yahya b. Said, İbn Hacer, Ali İbnu'l-Medeni ve Ebu Hatim gibi âlimler onu rivayet konusunda kusurlu görmüşlerdir.

İbn Abbas'ın tefsir rivayetleri çok çeşitli yollarla bizlere kadar ulaşmışsa da, çeşitli olan bu yolların dereceleri aynı değildir. Bunlardan bazıları sahih, bazıları zayıf ve bazıları da yalana istinad etmektedir. Bundan dolayı, bu büyük sahabe'ye atfedilen haberlerin [tümünü] mutlak olarak kendisine ait olduğu söylenemez. Haberler sağlam yolla gelmedikçe, ona isnad edilmesi doğru olmaz (Cerrahoğlu, Tefsir Tarihi s.88-89).

Bunun ondan geldiğini kabul etmiş olsak bile tefsirini mücmel ve mutlak bırakarak kabul etmek hatalıdır. Bizim bu görüş hakkında şu iki sözden birini söylememiz gerekir. Birincisi o bu tefsiriyle ya hata etmiştir, ikincisi ya da onun bu tefsiri beyana ve tafsilata muhtaçtır.

SAHABE KAVLİ VE SAHABENİN HATALI GÖRÜŞÜ

Birinci ihtimali -ki onun hata etmiş olmasıdır- söz konusu edersek o zaman hatalı görüşü terketmemiz gerekir. Sahabenin mücerred olarak kendine ait olan görüşü eğer nassa, temel kaidelere ve kullî esaslara muhalifse o zaman onun sözünü terketmek gerekir.

Zira Sahabe dinlerinde adil, salih, güvenilir, fazilet ve değer bakımından herkesin üzerinde olsa bile yanlışlık, hata ve yanlış görüşlerde bulunmaları mümkündür. İbn Mes'ud rukuda elleri tatbik yapmakla, İbn Abbas muta nikahını caiz görmekte, Osman seferde namazları

dörde tamamlamakla, Ömer mehre sınır tayin etmekle, Ebu Musa el-Eşari büyük birinin süt emmesini kardeşliğe sebep görmekle yanılmıştır. Bu görüşleri terkedilmiş ve hatalı oldukları kabul edilmiştir.

Bütün müctehidler gibi onlarda içtihad, görüş ve tevillerinde yanılma ve hata etme ihtimali olan kimselerdir. Bu bakımdan görüşleri ve içtihadlarının tümü doğru kabul edilemez. Hatalı olduğunu söylemek, görüşünü belli bir esasa dayalı olarak terketmek onlara karşı yapılan bir saygısızlık değildir.

Onlar Allah'ın kendilerinden razı olduğu, onları dini için seçtiği, kalpleri tek bir adamın kalbi gibi birbirine bağlı olan kimselerdir. Onların değer ve fazileti, hürmet ve ihtiramı bütün Müslümanların kalbinde canlı tutulması gereken duygulardandır. Şiiilerin, Harici ve mübtedi kimselerin onlara yaptıkları gibi yapmak asla mümkün değildir. Bütün bunlara rağmen hak, doğru söz ve nassın izhar edilmesi gerektiği yerde tercih edilmesi gereken şey hakkın kendisi olmalıdır.

Burada da eğer İbn Abbâs'tan bu tefsirin sabit olduğunu kabul etsek bile yapılması gereken şey onun hatalı bir tefsir olduğudur. Sahabe ve tabiin dönemine ait olan bir takım hatalı tefsir örnekleri vardır.

Mesela İbn Abbas'ın öğrencisi olan Mücahid'in:

وَلَقَدْ عَلَّمْتُمُ الدِّينَ اعْتَدُوا مَعَكُمْ فِي الشَّيْءِ فَقَدْ أَنَا لَهُمْ كُنُوزًا فَزِدَ حَاسِبِينَ

"Andolsun, içinizden Cumartesi yasağı konusunda haddi aşanları biliyordunuz. Biz onlara: "Alçaltılmış maymunlar olun." dedik." (Bakara, 65) ayeti hakkında yapmış olduğu tefsir böyledir. Mücahid onların mesh [insandan maymuna çevrilmesini] edilmelerini kabul etmeyip "kalplerinin maymun cibilliyetine" çevrilmesi olarak tefsir etmiştir. Hâlbuki bu tefsir ayetin zahir anlamına aykırıdır. Böyle bir teville gitmenin hiçbir gereği yoktur. Zira Allah (azze ve celle)'nin onları maymuna çevirmesinin önünde bir engel yoktur. Bütün müfessirler Mücahid'in bu görüşünü eleştirmişlerdir. Bu, bu konu hakkında söylenilmesi mümkün olan birinci sözdür.

BU TEFSİR TAFSİLATA MUHTAÇTIR

İkinci olarak söylenilmesi gereken söz ise, yapılan bu tefsiri belli kayıtlar dairesinde kabul etmektir. Bu tefsir eğer İslam hükümeti altında görev alan bir kâdî'nın Allah'ın indirdiğiyle, gösterdiği ve öğrettiği şekilde hüküm vermemesi olarak kabul edersek o zaman doğru olabilir. Bu da kendi içinde şöyle tafsilata gidilir: "Görev alan kâdî/hakim hüküm veya yargı usulünde akrabası, arkadaşı olduğu yahut rüşvet aldığı veya duygularına istinaden hareket etmesi şeklinde gerçekleşir. Böyle bir durumda kâdî Allah'ın açıktan açığa hükmünü çiğnemez. Mahkeme usulüne uygun delil toplamaz, yalancı şahitlere itibar eder veya mahkeme esnasında ifade eksikliklerinden faydalanarak haklının aleyhine telbis yaparak şeriata benzeyen, ondan olan bir hüküm verir." böyle bir durumda kâdî verilmesi zor bir hesaba, işlenilmiş çok büyük bir günaha girmiş olur. Ancak bu kişi bu görüşe göre küfre girmez. Kurtubi müfessirlerin şöyle dediğini nakletmiştir: "Kim Allah'ın bütün indirdikleriyle hükmetmezse, o kimse kâfirdir. Ancak tevhid ile hükmetmekle birlikte, şeri bazı hükümler gereğince hükmetmeyen kimse, bu ayetin kapsamına girmez." (Kurtubi, VI, s.244). Abdullah b. Mesud, Hasan-ı Basri gibi âlimlere ve Haricilere göre ise bu kimse de küfre girer. Bu görüşte olanlar sadece Hariciler değildir. Görüldüğü gibi İbn Mesud ve Hasan-ı Basri de aynı kanaate sahiptir.

Ancak Şeri hükümeti tümüyle yok saymak, İslam yasalarını hiçbir şekilde icra etmemek, böylesi yerlerde yargıç ve yasama makamlarında olmak, kanun çıkarıp buna göre mahkeme kurmak bu tefsir de sözü edilen bir durum değildir. İbn Abbas bugün Demokrasi, Laiklik ve Beşeri hukuku görseydi onlar için küfrün altında bir küfür, küfrün dışında bir küfür demez; küfrün kaynağı olan bir küfür, küfrün üstünde bulunan bir küfür derdi. Zira O şahısların

Ey sevgili kardeşim bu konu hakkında şeyh Süleyman b. Seh-mân'ın uzun bir cevabı vardır. *Dureru's Seniyye* isimli eserde bu cevap mevcuttur. Tâğûtta, onun manasından ve ondan uzak durmanın gerekliliği hakkında konuştuktan sonra Şeyh bu cümlelerin tâğûtun beyanı ve ondan kaçınmanın gerekliliği hususunda olduğunu söyledi.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: “Dinde zorlama yoktur. Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır. Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberri etmek suretiyle) tâğûtü inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid’e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semî’, (her şeyi bilen) Alîm’dir.”⁸³

---

görüştüklerini ve mezheplerini Nebi aleyhisselâmın hadislerinin/hükümlerinin önüne geçirmeye çalışan bir toplum için “Size gökten taş yağmasını mı bekliyorsunuz!” demştir. Peki bugünün Devlet yapısına ne derdi?

BUNUN DIŞINDA BU TEFİR KENDİ İÇİNDE YİNE HATALIDIR

Sahabenin görüşlerini bu şekilde tahkik ettikten sonra tefsirin kendi metnine, metnin taşıdığı anlama yöneldiğimizde de bir takım sorunlar ortaya çıkar. İbn Kayyim Medaric eserinde İkrime'nin bu mezhebi ortaya koymasından sonra onu eleştirmiş ve görüşünün zayıf yanı hatalı olduğunu söylemiştir. Zira bir kimse inkar ettiği takdirde ister hükümsin isterse hükmetmesin zaten inkarı sebebiyle kâfir olur. Bunun için hükmetme esnasında onun inkar edip etmemesinin bir anlamı yoktur.

İkinci olarak tahkim ve teşrii amelî, eğer heva'ya, rey'e ve şahsi görüşe dayanıyorsa bunun bî-zatîhi kendisi küfür olan bir ameldir. Bu bakımdan niyet, inanç, kasıt ve benzeri şeyler burada aranmaz. Onlar bu küfür amelleri sebebiyle küfre girmiş olurlar. İsterse buna iman etsin isterse iman etmesinler. Şafii âlimleri istihsan ile hüküm vermeyi yeni bir teşri de bulunmak olarak kabul ederler. Bu ise bu haliyle küfürdür. Müctehid için mesnetsiz kıyas, mezmum rey, mürsel olmayan maslahat ve istihsan için böyle diyen âlimler şeriatı iltifat etmek şöyle dursun onu tümüyle yürürlükten kaldıran, yerine ikame edilmesine engel olan, onu ikame etmek için çalışan Müslümanları mahkemelerinde suçlu olarak yargılayanlar için ne derdi? Elbette bu kurumları, müstebir tağutları ve mücrim günahkârları tekfir eder, onların küfürüne hükmederdi. (Editörün Notu)

Allah Teâlâ bu ayetinde sapasağlam olan kulpa tutunmanın tâğûtu inkâr etmek olduğunu beyan etti ve bu ayetinde tâğûtu inkâr etmeyi, Allah'a iman etmenin önünde geçirdi. Çünkü bir kimsenin Allah'a iman ettiğini iddia edip tâğûttan kaçınmaması o kimsenin iddiasında yalancı olduğunu gösterir.

Allah Teâlâ şöyle buyurdu: وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ “Andolsun ki biz her ümmet arasında: ‘Allah’a ibadet/kulluk edin ve tâğûttan kaçının.’ (diye tebliğ etmesi için) Rasûl göndermişizdir.”⁸⁴ Allah Teâlâ bu ayetinde Rasûllerin hepsini tâğûttan kaçınmak ile gönderdiğini (söylemiştir). Kim ki, tâğûtlardan kaçınmaz ise o kimse Rasûllerin tümüne muhaliftir.

Allah Teâlâ şöyle buyurdu: وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادَ “Tâğûta kulluk etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır.”⁸⁵ Bu ayetlerde birçok yönden tâğûttan kaçınmak ile ilgili deliller bulunmaktadır. Tâğûttan kaçınmak ile kast edilen: Ona buğz etmek, kalp ile ona düşmanlık etmek, dil ile onu kötülemek, güç yettiğinde el ile onu izale etmektir. Kim tâğûttan kaçındığını söyler de bunları yapmaz ise o doğru değildir.

Onun hakikatine (yani tâğûtun hakikatine) ve onunla kast edilene gelince, selevin bu konu hakkında sözleri çoktur. Bu konuda söylenen sözlerin en güzeli İbn Kayyım’ın sözüdür: “Tâğût: kulun kendisiyle haddi aşmış olduğu, kendisine ibadet edilen varlık, kendisine tabi olduğu varlık veya kendisine itaat ettiği varlıktır. Allah ve Rasûlü dışındaki varlıklara muhâkeme olan her topluluk tâğüttür. Veya Allah’ın dışındaki varlıklara ibadet eden her topluluk tâğüttür. Veya Allah’ın yolunun dışında yola tâbi olan her kavim tâğüttür. Veya Allah’a itaat ettiğini bilmediği hususlarda itaat edenler tâğüttür. Sen bununla birlikte insanların hâllerini düşündüğün zaman

84. Nahl suresi, 36.ayet

85. Zümer suresi, 17.ayet

onların çoğunu Allah'a ibadetten (ziyade) tâğûta ibadet etmekte olduklarını görürsün. Aynı şekilde Allah'a ve Rasûlü'ne muhakeme olmaktan (çok) tâğûta muhakeme olduklarını görürsün. Ve Allah'ın Rasûlü'ne itaatten tâğûta itaate gittiklerini görürsün."

Daha sonra İbn Kayyım (*rahimehullah*) özet olarak şöyle dedi: Tâğût üç çeşittir: Hüküm konusunda tâğût, ibadet konusunda tâğût ve itaat, tâbi olmak konusunda tâğût. Bu sayfalarda ise tâğût ile kastedilen hüküm konusunda olan tâğüttür. Kendisini İslâm'a nispet eden gruplardan birçoğu babalarının âdetlerine göre mahkemeleşir oldular. Bunu da kanun koymaya eşlik etme hakkı olarak isimlendirdiler -muhtemelen bunu şeyh, kendi zamanında bazı bedevilerin babaları ve dedelerinin âdetlerine göre muhakeme olmalarından dolayı yazdı-.

Daha sonra Şeyh dedi ki: "Bu Allah Teâlâ'nın kendisinden kaçınmayı emrettiği tâğûtun kendisidir (yani şeriâtın dışında muhakeme oldukları tâğüttür). Şeyhu'l-İslâm İbn Teymiyye *Minhac*'ında ve İbn Kesir *Tefsir*'inde şöyle zikrettiler: "Böyle yapan bir kimse Allah'ı inkâr etmiş olur." İbn Kesir şunu da ekledi: "Allah'ın ve Rasûlü'nün hükmüne dönünceye kadar onunla savaşmak vacip olur."

Şeyhu'l-İslâm şöyle dedi: "Allah'ın Rasûlü'ne indirmiş olduğu şeriât ile hükmetmenin gerekli olduğuna inanmayan bir kimsenin kâfir olacağı konusunda şüphe yoktur. Allah'ın indirmiş olduğu hükmün dışında adâletli gördüğü hükümle insanlar arasında hükmetmeyi helal olarak görenin de kâfir olacağı konusunda şüphe yoktur. Bir topluluk olmasın ki, o adalet ile hükmetmekle başa geçmiştir. Onun dininde adâlet bazen büyüklerinin uygun gördükleri hükümler ile olur. Kendisini İslâm'a nispet eden birçok kimse Allah'ın indirmemiş olduğu âdetlerine göre muhakeme oluyolar. Geçmişteki bedevi kimseler gibi ve aşiretlerinde kendilerine itaat edilen emirler gibi. Onlar kitap ve sünnet dışında bu âdetler ile de hükmedilmesini gerekli görüyorlar. Bu ise küfürdür. İnsanların

birçoğu Müslüman oldular fakat bununla birlikte aşiretlerinin başındaki kimselerin emrettiği âdetlere göre muhakeme olmaktadır. İşte onlar kendilerine ancak Allah'ın indirdiği ile hükmetmenin gerekli olduğunu bildiklerinde ve bunu da yerine getirmediklerinde bilakis Allah'ın indirmiş olduğunun hilafına hükmetmeyi helal gördüklerinde kâfir olurlar.”⁸⁶

O zaman Şeyhu'l-İslâm şunu söylemektedir: “Şüphesiz ki imanın alameti şeriata sarılmaktır. Şeriata tutunulmadığı zaman o, Allah'ın indirdiğinin dışında hükmetmenin helal olduğunu kabul etmenin alameti olur. Çünkü kalplerde olanı bilmek ancak Allah'a özel bir durumdur.”

Şeyh Süleyman b. Sehmân, Şeyhu'l-İslâm'ın sözlerine bağlı olarak şöyle söyledi: “Şeyhu'l-İslâm'ın sözlerinde hâkimin nefesine göre hükmetmesinin ve zikredilen şekil üzere ona muhâkeme olmanın küfür olduğunun açıklaması vardır. Allah'ın indirdiği ile hükmetmenin vacip olduğuna inanmayan kimse de böyledir, kâfirdir. Hâkim olmasa da veya muhakeme olan taraf olmasa da (böyle bir inancından dolayı kâfirdir). Bunu Allah Teâlâ şu sözünde zikretti: **“Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse onlar kâfirlerin ta kendileridir.”**⁸⁷

İbn Kesir (rahimehullah) Allah Teâlâ'nın şu ayeti hakkında şöyle dedi: **“Yoksa cahiliyyenin hükmünü mü istiyorlar?”**⁸⁸ “Allah Teâlâ bu ayetinde, bütün hayırları içeren ve bütün kötülüklerden yasaklayan sağlam olan Allah'ın hükümlerini terk edip o hükümlerin dışındaki görüşlere, hevalara ve ıstılahatlara dönen kimseleri reddetmektedir. O dönülen hükümleri ki, bir adam Allah'ın şeriâtına dayanmadan

86. Minhacü's Sunne, c.5, s.132

87. Maide suresi, 44.ayet

88. Maide suresi, 50.ayet

belirlemiştir. Cahiliyye ehlinin saptırıcı ve cahil hükümlere göre muhâkeme oldukları gibi ki o hükümleri kendi görüş ve arzularına göre koymaktaydılar. Ve yine Tatarların işgal ettikleri topraklarda Cengiz Han'dan alınan siyaset ile hükmettikleri gibi. Cengiz Han, Tatarlara "Yesak" isimli bir kitapla hükmediyordu ki, o kitabı farklı şeriatlardan aldığı kanunlar ile oluşturmuştu. Hristiyanlık, Yahudilik ve İslam dininden aldığı kanunlar gibi kanunlarla oluşturdu. Cengiz Han hükümlerin birçoğunu sadece kendi bakış açısına ve hevasına göre aldı. Böylece Cengiz Han'ın önünde tâbi olduğu bir şeriat oldu. Bu şeriatı da Allah'ın kitabının ve Rasûlü'nün sünnetinin hükümlerinin önüne geçirdi. İnsanlardan kim böyle bir şey yaparsa -tâ ki Allah'ın ve elçisinin hükmüne dönünceye kadar- onunla savaşmak vacip olur. Az veya çok bir konuda olsun Allah'ın ve Rasûlü'nün hükmü dışındaki hükümle hükmedilemez."

Ey Müslümanlar! Cengiz Han'ın kitabı ile Arap şehirlerindeki ve Müslümanların bulunduğu şehirlerdeki mevcut olan hükümleri karşılaştırdığınızda bazen Cengiz Han'ın kitabının bugün mevcut olan o hükümlerden zarar ve şer yönünden daha hafif olduğunu bulacaksınız. Çünkü Cengiz Han'ın kitabındaki hükümlerin birçoğu İslâm dininden, Yahudilik dininden ve Hristiyanlık dininden alınmıştır ki, bunlara kendi bakış açısını, arzusunu ve ataları ile babalarının âdetlerini eklemişti.

Şeyh Süleyman b. Sehmân bu konu hakkındaki söylediklerinde devam etti. Söylediklerinin birçoğunu geçerli kıldı, uyguladı. Şeriat dışındaki hükümlere muhakeme olan kimselerin özürleri olan çıkış yollarına ve özürlerine reddiye vermeye yöneldi. Şeyh, şöyle söylemektedir: Bilesin ki, bir kimse hakka çağırdığında ancak şeytanın onun yanında bir şüphesi olur ve insanları o kimseden uzaklaştırır.

Halk (için) bu tâğûttur, Allah'ın ve Rasûlü'nün hükümlerine dönün, tâğûtların kanunlarını terk edin dendiğinde olanların olması⁸⁹ bu söylediğimizzdendir.

89. Yani her ne zaman tağuttan beri olunması gerektiğini söyleyen, Allah'a ve Peygamberi'ne yönelinmesinden bahseden bir davetçi çıktıysa o kişi ya hapse atılmış ya öldürülmüş ya da sürgün edilmiştir. Tevhid davetçilerinin başına sürekli bu gelmiştir ve Allah'ın tağutlara mühlet verdiği zamana kadar da gelmeye devam edecektir. (Mütercim)

-ŞÜPHELER VE CEVAPLAR-

İnsanlar dediler ki: Biz bunu ancak bazımızın bazımızı öldürmesinden korktuğumuz için yapıyoruz. Ben arkadaşıma tâğütun hükümlerine muhâkeme olma konusunda uymaz isem ya o beni öldürür ya da ben onu öldürürüm.

Böyle söyleyenlere cevap şudur: Üç makamın yer etmesiyle bu şeytani şüphe ortaya çıkar:

Birinci makam: Canların öldürülmesinden ve malların çalınmasından kaynaklı olan yeryüzündeki fesattır. Bunun sebebi Allah'ın emirlerini kaybetmek ve yasakladıklarını yapmaktır. Allah Teâlâ'nın buyurduğu gibi: **“ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ”** **“İnsanların elleriyle kazandıkları (günahlar) sebebiyle, karada ve denizde bozgunculuk baş gösterdi.”**⁹⁰ Seleften olan tefsir âlimleri dediler ki: “Ayette geçen (البر) “ber” kelimesi: Bedevilerden olan çadır halkıdır. (البحر) “bahr” kelimesi ise kasaba halkıdır. Bunlar dışında da manalar söylenmiştir. Denilmiştir ki: “ber” bilinen kuru olan karadır. “Bahr” ise sudur. Allah Teâlâ, çöllerde ve kasabalarda fesadın çıkmasının sebebi olarak o halkların yapmış olduklarının sebep olduğunu haber verdi.

Şayet onlar Rablerine kulluk etseler ve Nebilerinin hükümlerine göre muhâkeme olsalardı kesinlikle durumları düzgün olur ve malları ile canları ilerlerdi. Allah Teâlâ'nın haber verdiği gibi: **وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا** **“O (peygamberlerin gönderildiği) ülkelerin halkı inansalar ve (günahtan) sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapıları açardık, fakat yalanladılar, biz de ettikleri yüzünden onları yakalayayverdik.”**⁹¹

90. Rûm suresi, 41.ayet

91. Araf suresi, 96.ayet

Allah Teâlâ şöyle buyurdu: **أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ** “Kendilerine okunmakta olan Kitab’ı sana indirmemiz onlara yetmemiş mi? Elbette iman eden bir kavim için onda rahmet ve ibret vardır. De ki: Benimle sizin aranızda şâhid olarak Allah yeter. O, göklerde ve yerde ne varsa bilir. Bâtıla inanıp Allah’ı inkâr edenler (var ya), işte ziyana uğrayacaklar onlardır.”⁹²

Allah Teâlâ rahmetin Kur’ân-ı Kerîm’de olduğunu haber verdi. Kim batılın hükümleri yerine Kur’ân’ın hükümleri ile yetinirse rahmete ulaşmışlardan olur. Kim de Kur’ân’ın hükümlerinden başka hükümlere yüz dönerse o kimse hüsrana uğrayanlardan olur. İnsanlar Rablerinin kitabından yüz çevirdiklerinde ve Nebilerinin dışında muhâkeme olduklarında Allah Teâlâ onları bazılarının bazılarını düşmanlık etmesi ile ve bazılarının bazılarını öldürmesi ile cezalandırdı: **وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ: فَآغَرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ** “Şüphesiz ki bizler, Hristiyanız- diyen kimselerden kesin bir söz aldık. Emrolundukları şeyden paylarına düşen (ameli) terk ettiler. (Ceza olarak) kıyamete kadar aralarında sürüp gidecek bir düşmanlık ve kin ile (onları birbirlerine düşürdük). Allah, yaptıklarını onlara haber verecektir.”⁹³

Ben diyorum ki: Şu hadis de Şeyh’in tefsirini doğrulamaktadır. O hadis ki İbn Mâce’nin İbn Ömer’den aktardığı sahih olan hadistir. Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “*Ey muhacir topluluğu! Beş özellik...*” sonra o özellikleri zikretti ve o özelliklerden birisinin şu olduğunu belirtti: “Onların (önceki Rasûllerin) ümmetleri Allah

92. Ankebut suresi, 51-52.ayetler

93. Maide suresi, 14.ayet

Tedlâ'nın kitabına göre muhakeme olmadılar ve Allah da onlara musibet indirdi."⁹⁴ Bu durum şu anda Araplar ile Müslümanlar arasında da mevcuttur.

Daha sonra Şeyh şöyle söyledi: Fakat İslam başta olduğu gibi garip (guraba) olduğunda. Cahiller, rahmetin sebebi olan şeyin azabın sebebi olduğuna inandılar, birleştirmeye sebep olanın ayırmaya sebep olduğuna inandılar. Kanın çıkmasını engelleyenin kanın dökülmesine sebep olduğuna inandılar. Allah'ın onlar hakkında söylemiş olduğu gibi: *فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا* "Başlarına *بِمُوسَى وَمَنْ مَعَهُ* إِلَّا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ" **Başlarına bir kötülük geldiğinde: "Musa'nın ve beraberinde olanların uğursuzluğudur."** (Derlerdi.) **Dikkat edin! Onların uğursuzluk (saydıkları musibetlerin tamamı) Allah katındandır. Fakat onların birçoğu bilmezler.**"⁹⁵ Ve Rasûle tâbi olanlara dedikleri gibi: *قَالُوا إِنَّا نَطَّيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ* **Demişlerdi ki: 'Biz, sizi uğursuz sayıyoruz. Bu (söylediklerinize) bir son vermezseniz, kesinlikle sizi taşılayacağız ve bizden size can yakıcı bir azap dokunacaktır.'** **Demişlerdi ki: 'Uğursuzluğunuz sizin yanınızdadır. Size öğüt verildi diye mi (bizi uğursuz saydınız)? Bilakis siz, haddi aşan, taşkın bir toplumsunuz.'**"⁹⁶

94. Bu hadisin tam metni şöyledir: "Ey Muhacirler cemaati! Beş şey vardır ki onlarla imtihan olacaksınız. Onların sizi (hayatta iken) yakalamasından Allah'a sığınırım. Onlar şunlardır: Bir milletin içinde zina, fuhuş ortaya çıkıp nihayet o millet bu suçu aleni olarak işlediğinde, mutlaka içlerinde veba hastalığı ve onlardan önce yaşamış milletlerde görülmemiş başka hastalıklar yayılır. Ölçü ve tartıyı eksik yapan her millet, mutlaka kıtlık, geçim sıkıntısı ve başlarındaki hükumdarların zulmü ile cezalandırılır. Mallarının zekatını vermekten kaçınan her millet, mutlaka yağmurdan mahrum bırakılır (kuraklıkla cezalandırılır) ve hayvanları olmasa onlara yağmur yağdırılmaz. Allah'ın ahidini (emirlerini) ve Rasûlü'nün ahidini (yaptığı anlaşmaları ve sünnetini) terk eden her milletin başına, Allah mutlaka kendilerinden olmayan bir düşmanı musallat eder ve düşman o milletin elindekilerin bir kısmını alır (idarecileri Allah'ın Kitabı ile amel etmeyip, indirdiği hükümlerden işlerine geleni seçtikçe Allah onların hesabını kendi aralarında görür (fitne, fesat ve anarşi belasına maruz kalırlar))." (İbn-i Mace, Fiten, 22) (Mütercim)

95. Araf suresi, 131.ayet

96. Yasin suresi, 18-19.ayetler

Daha sonra Şeyh şöyle söyledi: Kim, İslâm şeriatı ile hükmetmenin savaşa, ihtilafa götürdüğünü ve ondan dolayı birliğin olmadığını ve birliğin ancak tâgûtun hükmetmesi ile olacağına inanır ise o kimse kâfirdir, Allah'a ve bütün Rasûllerine düşmandır. Bu inanç Kureyşli kâfirlerin inandıkları inançtır ki, onlar doğrunun, Allah'ın Rasûlü ile gönderdiği dinin değil babalarının üzerinde gittikleri yolun olduğuna inanıyorlardı.

İkinci makam: Sen tâgûta muhakeme olmanın küfür olduğunu bildiğin zaman yine bilesin ki, Allah Teâlâ kitabında küfrün, öldürmekten daha büyük bir şey olduğunu zikretti. Allah Teâlâ şöyle buyurdu: **وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ** “Fitne/şirk, öldürmekten daha büyük bir şeydir.”⁹⁷ Bir başka ayetinde ise Allah Teâlâ şöyle buyurdu: **وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ** “Fitne/şirk öldürmekten daha beterdir.”⁹⁸ Ayette geçen fitne, küfürdür.

Şayet köylüler ve şehirliler birbirlerini öldürüp yok edecek olsalar da bu durum İslâm şeriatının hilafına hükmeden tâgûtun yeryüzünde hüküm sürmesinden daha hafif bir durumdur. O İslâm şeriatı ki, Allah onu Rasûlü ile birlikte gönderdi.

Üçüncü makam: Bu muhakeme küfür olduğunda ve tartışma da ancak dünyevî bir sebepten dolayı olduğunda böyle bir sebepten dolayı senin kâfir olman nasıl caiz olur ki!

İnsan, Allah ve Rasûlü kendisine diğer her şeyden daha sevimli oluncaya kadar iman etmiş olmaz. Ta ki Allah Rasûlü, kendisine annesinden, babasından, çocuğundan ve insanların tümünden daha sevimli olacak. Şayet kendi dünyanın tümünü de kaybetse böyle bir sebepten dolayı tâgûta muhakeme olman caiz değildir. Şayet seni buna zorlasalar bile. Tâgûta muhakeme olmak veya dünyalık

97. Bakara suresi, 217.ayet

98. Bakara suresi, 191.ayet

olan şeyden uzak kalmak arasında serbest bırakıldığında, dünyalık olandan uzak kalman sana vacip olur ve tâğûta muhakeme olman caiz değildir.

Şeyh dedi ki: Allah en iyisini bilendir, Allah'ın selamı Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'in üzerine olsun.

Ey sevgili kardeşim! Durum gerçekten de vahimdir. Doğusunda ve batısında Müslüman memleketlerinde cahiliyye kanunları ile laiklik hükmetmektedir. Laiklik, dini, hayattan ayırmaya davet eder. Din şahsi bir iştir. Namaz kılman, oruç tutman, Allah'ın evi olan Kâbe'yi tavaf etmen kendi imkânın iledir. Fakat iktisatta, otoritede, siyasette, devlet işlerinde, suçta ve beraatte İslâm şeriatı ile hükmedilemez. Laiklik bunu kesin bir şekilde reddetmektedir. O zaman bu laiklik şeriatın dışındaki kanunlar ile hükmetmektedir. Allah'ın helal kıldığını haram yapmakta ve haram kıldığını da helal yapmaktadır.

Ben diyorum ki: Laikliği inkâr etmek vaciptir. Şüphesiz ki o tâğûttur. Ona buğz etmek de vaciptir. Laik olanlara da buğz etmek vaciptir. Rahmânın şeriatı dışında olan kanunlar ile Müslümanlara hükmeden zalim tâğûtların emirlerini uygulayan kimselere de buğz etmek vaciptir.

İslam beldelerinde uygulanmakta olan birçok kanunu düşünen kimse açık bir şekilde Allah'ın haram kıldığının helal yapıldığını ve helal kıldığının da haram yapıldığını bulacaktır. Devletin resmî dini İslâm dini yapılır, kanunlarda başlık olarak İslâm dini yazılır bundan sonra da devletin kuralları İslâm dininin kuralları ile çelişir. İslâm dini başlığı ancak Müslümanları susturmak ve onları razı etmek için konulmuştur.

Bundan da acayibi sen bazı kanunlarda şeriatın, hüküm koyma kaynaklarından yapıldığını bulursun. Yani şeriat diğer kaynaklardan farklı olarak tek başına bir kaynaktır. Cahiliyye kanunlarında (kanun hazırlarken kullanılan kaynak) bazen kaynak yirmiden fazla olur.

Şu örnek üzerinde duralım: Mısır kanunu: Birçok Arap devleti kanunlarını ondan aldı. O kaynağını yirmiden fazla kanundan oluşturdu. Hem de Avrupa'ya benzer kanundan oluşturdu. Doğuda Polonya'dan Batıda Fransa'ya kadar olan Avrupa'dan. Daha sonra bunlarla birlikte Amerika'ya ve diğer ülkelere kadar bu durum aştı, onların kanunlarını da kaynak aldı. Sonra baktığında bu (devşirme) kanunların ilk kaynak olduğunu ikincisinin örf olduğunu üçüncü kaynağı ise İslâm şeriatının oluşturduğunu göreceksin. Yahudi ve Hristiyanlardan gelen bu cahiliye kanunlarını, Allah'ın kanunlarına tercih etmek değil midir bu?

Sen örnekte olduğu gibi zina hususunda Mısır kanununu gördüğün zaman özet olarak onun şöyle söylediğini bulursun: Bir erkek kadınla zina yaptığında, ikisi de kanunlara göre reşit yaştaysalar, ikisinin de rızası varsa ve yaptıkları mekânda genele açık, insanların gördüğü bir mekân değilse bunda bir sakınca yoktur. Şimdi bu Allah Teâlâ'nın hükmünü iptal etmek değil midir? İslam dininin zaruri olarak bilinen bir haram işini helal kılmak değil midir?

O zaman yeryüzündeki tüm Müslümanlar bilsinler ki, bu kanunlar açıkça küfürdürler. Onları inkâr etmek vaciptir. Onları silmek için çalışmak vaciptir. Her Müslümanın, Müslüman kardeşi ile birlikte bu durumu Allah'ın şeriatı ile hükmetmeye değiştirmek için yardımlaşması, herhangi bir tartışma veya bütün durumlarda Allah'ın kitabına ve Rasûlü'nün sünnetine dönmeleri vaciptir.

Ey Müslümanlar! Aynı şekilde Allah'ın indirmiş olduğu hükümlerin dışındaki hükümlerin Müslümanların şehirlerine girmesinden de sakınmak vaciptir. Az bir şey olsa bile, ne olarak isimlendirilse de ister kanun olarak isimlendirilsin ister nizam olarak isimlendirilsin ister düstur olarak isimlendirilsin ister teşrî olarak isimlendirilsin veya bunların dışında ne olarak isimlendirilirse isimlendirilsin hepsi eşittir. Müslümanların bilmeksizin, bu kanunların onların arasına girmesinden kesinlikle sakınmaları gerekir. Bu kanunların onların arasına girmesi şüphesiz ki büyük bir kötülüktür, önemli bir sorumluluktur. Kim ki bilerek (bu kanunların aralarına girmesinden sakınmaz da isterse) bunu yaparsa kâfir olur.

Şüphesiz ki, bu kanunlardaki hükümler İslâm'a ters düşmekte ve İslâm dininin zaruri olarak bilinen hükümleriyle çelişmektedir. Bunu üstad Şeyh Muhammed b. İbrahim *Feteva*'sında açık bir şekilde açıklamıştır.

Aynı şekilde Müslümanın, tâğûtun hükmetmesinin haram olduğunu, onu inkâr etmenin vacip olduğunu bilmesi, bilinmesi vacip olan bilgilerdendir. Müslümanın tâğûta muhakeme olmasının da aynı şekilde haram bir iş olduğunu bilmesi yine böyledir, vaciptir.

Birçok kere zikrettiğimiz geçen şu ayet: **أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا أَتَزَّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ** “Sana indirilene (Kur’ân) ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tâğûta muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister.”⁹⁹

Ben diyorum ki: Bu ayet tâğûta muhakeme olmak isteyen kimseler hakkında inmiştir. Ayet de bu kimsenin Müslüman olmadığını

açıkça belirtmiştir. Çünkü Müslüman, tâğûtu inkâr etmekle emrolunmuştur. “İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister. Onlara: ‘(Sorunlarınızı çözmek için) Allah’ın indirdiğine ve Rasûl’e gelin.’ denildiği zaman, münafıkların alabildiğince senden kaçtıklarını görürsün.”¹⁰⁰

Ayetin az bir devamında ise şöyle geçmektedir: فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا “Hayır! Rabbine andolsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem tayin edip, verdiği hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan ve tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar.”¹⁰¹

Böylece ayette geçen üzere Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem)’in hükmüne razı ve teslim olurlarsa Müslüman olurlar. Nebi’ye muhakeme olmayı hangi isimle isimlendirilmiş olursa olsun tâğûtlara muhakeme olmaya tercih ettikleri zaman, ister bu isim devlet adâlet mahkemesi olsun, ister devlet kanunları olsun, ister devlet hükmetme heyeti olsun, hükmetme tarafı olsun veya bunların dışındaki bir isim olsun ki, -hepsi eşittir- bunu rızalarıyla ve bilerek yaptıklarında büyük bir günahı işlemiş olurlar.

Aynı şekilde Müslümanın, tâğûtların hükümlerini tanımaktan kaçınması da vaciptir. Onları onaylamaktan, onlara katılmaktan da kaçınması gerekir. Hangi isimle olursa olsun hangi üslup ile yayınlanmış olursa olsun.

Bu dinin asıllarındandır. Allah’ın, mümin kullarına vacip kıldığı emirlerdendir. Bu kelime-i tevhîdin yarısıdır. İslâm’ın şu temel

100. Nisa suresi, 60-61.ayetler

101. Nisa suresi, 65.ayet

üzere kurulu olduğunun bilinmesi bütün Müslümanlara vaciptir. Her şeyde ancak Allah'a kulluk edilir. O'nun dışında kendisine tâbi olunan her şey inkâr edilir. Yeryüzündeki tâğûtların hepsi inkâr edilir.

Ey sevgili kardeşim! Bundan sonraki gelecek dersimizin başlığı Allah'ın izniyle, O'nun fazileti ve keremiyle "Dininizde Aldanmayın!" olacaktır.

Allah'tan hepimizi itaatine muvaffak kılmasını, masiyetinden uzak kılmasını, bu dine yardım etmesini, bu ümmetin işini doğru yolda kılmasını, doğru yol dışındaki işleri güzel bir şekilde geri çevirmesini istiyoruz. Gözlerimizi İslâm'a ve ehline yardım etmekle, küfrü ve tâğûtu zelil kılmakla, Müslümanların şehirlerinin imtihan edildiği laikliğin bozguna uğratılmasıyla aydınlatmasını istiyoruz. Müslümanların işlerini Allah'ın kitabına ve Rasûlü'nün sünnetine muhakeme olunarak doğru yolda kılmasını Allah'tan istiyoruz. Şüphesiz ki O Allah, işiten ve dualara icabet edendir. Nebimiz Muhammed'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) Allah'ın selamı olsun ve hamd âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.

TÂĞÛTU İNKÂR ETMEK

17 yıldır Suudi Arabistan yönetimi tarafından esir tutulan Şeyh Bişr bin Fehd el-Bişr, elinizdeki bu eserinde günümüz Müslümanlarının gündeminden çıkarılmış olan çok mühim bir mesele olan "tâğût" kavramını ele alıyor.

Kur'an ve Sünnet'te "tâğût" kavramının geçtiği yerler, âlimlerin bu kavram hakkında görüşleri, tâğûtların çeşitleri gibi bir çok yönden bu hayâti konuya neşter vuruyor.

